

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

BAKALÁŘSKÝ PROJEKT

2013

Irena Úradníková

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

**Katedra křesťanské výchovy
Sociální pedagogika**

Irena Úradníková

**Vzdělávací program pro Nízkoprahové zařízení dětí a
mládeže Kometa**

Bakalářský projekt

Vedoucí práce: Mgr. Helena Pospíšilová, Ph.D.

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci

.....

Děkuji Mgr. Heleně Pospíšilové, Ph.D. za laskavou, metodickou pomoc a poskytování rad pro bakalářský projekt.

Obsah

OBSAH	5
ÚVOD	7
1 CHARAKTERISTIKA NÍZKOPRAHOVÉHO ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ	
KOMETA	8
1.1 NZDM KOMETA A JEHO HISTORIE	8
1.2 CÍLOVÁ SKUPINA	9
1.3 POSLÁNÍ	10
1.4 CÍLE CHARITNÍHO STŘEDISKA KOMETA	10
1.5 ZÁKLADNÍ ČINNOSTI NZDM KOMETA	11
1.5.1 Výchovné, vzdělávací a aktivizační aktivity	11
1.5.2 Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím	11
1.5.3 Sociálně terapeutická činnost	12
1.5.4 Volnočasové aktivity	12
1.5.5 Preventivní činnost	13
1.6. SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY V NZDM KOMETA	14
1.6.1 Co jsou sociálně patologické jevy	14
1.6.2 Sociálně patologické jevy v NZDM Kometa	14
1.6.3 Šikana	15
1.6.4 Drogy	16
1.6.5 Alkohol	16
1.6.6 Krize dětí a mládeže v rodině	17
1.7. ZÁSADY V CHARITNÍM STŘEDISKU KOMETA	18
1.7.1 Anonymita	18
1.7.2 Etický přístup	18
1.7.3 Svoboda vyznání	19
1.8. EKONOMICKÁ SITUACE	19
1.8.1 Financování pro rok 2011	19
1.8.2 Financování pro rok 2012	20
1.8.3 Podávané projekty	20
1.8.4 Podávané projekty v roce 2011	20
1.8.5 Podávané projekty v roce 2012	22
1.8.6 Evaluace projektů	23
1.9. INOVACE STŘEDISKA	23
2 VZDĚLÁVACÍ PROJEKT NÍZKOPRAHOVÉHO ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A	
MLÁDEŽ KOMETA	25
2.1 PŘEDMĚT PROJEKTU	25
2.2 ROMOVÉ NA NAŠEM ÚZEMÍ	26
2.3 CÍL PROJEKTU	27
2.3.1 Měřitelné ukazatele	28
2.4 SWOT ANALÝZA	29
2.4.1 Charakteristika současného stavu	31
2.4.2 Charakteristika nového stavu	31
2.4.3 Multiplikační efekt	31
2.4.4 Návaznost projektu na další aktivity	32
2.4.5 Návaznost dalších aktivit na projekt	32
2.4.6 Udržitelnost projektu	33
2.4.7 Metody práce	33
2.5 PROGRAM PROJEKTU	34

2.5.1	1. setkání.....	35
2.5.2	2. Setkání.....	37
2.5.3	3. setkání.....	39
2.5.4	4. setkání.....	41
2.5.5	5. setkání.....	43
2.5.6	6. setkání.....	45
2.5.7	7.setkání.....	47
2.6	PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU	49
2.7	TECHNICKÉ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU	49
2.7.1	<i>Keramická hlína</i>	49
2.7.2	<i>Glazury</i>	49
2.7.3	<i>Výtvarné potřeby</i>	49
2.7.4	<i>Bezpečnost práce</i>	50
2.8	ROZPOČET PROJEKTU	50
ZÁVĚR		51
POUŽITÁ LITERATURA:		52
ELEKTRONICKÉ ZDROJE		54
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....		56
SEZNAM PŘÍLOH		57
ANOTACE		

Úvod

Ve svém bakalářském projektu píši o Nízkoprahovém středisku pro děti a mládež, jenž je součástí Charity Český Těšín. K sepsání toho projektu mě přivedla má vlastní zkušenost s tímto střediskem, ve kterém již pátým rokem pracuji. Při práci s klienty střediska jsem měla možnost tyto děti více poznat a tudíž při vytváření projektu vycházet z jejich potřeb. Jedná se především o děti a mládež ve věku 6 - 21 let pocházející z prostředí nabízející jim zkušenost s alkoholem, drogou a zanedbáváním ze strany dospělých.

Cílem bakalářského projektu je přiblížit dětem kulturní bohatství, hledání vlastní identity a vytváření si vzájemných vztahů mezi vrstevníky. Důraz je kladem na vlastní možnost projevu a osobnostního rozvoje. Projekt je určen klientům navštěvujícím středisko. Důležitou úlohu zde hraje zážitek a jistý pocit důležitosti.

Středisko navštěvují také klienti romského etnika, při různých aktivitách často docházelo k nedorozuměním, jejichž příčinou bylo nepochopení odlišnosti kultur. Tento vzdělávací projekt je tedy zaměřen na hledání kulturní identity, důraz je kladen na vzájemné porozumění jak kultury české, tak romské. Velmi důležité je také vytvoření prostoru ke společným setkáním, která pomáhají vytvářet kladné vztahy mezi dětmi a mládeží.

V první části projektu charakterizují činnost nízkoprahového střediska pro děti a mládež Kometa jako nízkoprahovou službu, popisují zde metody práce a možnosti využívání střediska klienty.

Druhá část je věnovaná sociálně patologickým jevům, se kterými se pracovníci střediska setkávají při kontaktu s klienty.

Třetí část se věnuje samotnému projektu a jeho přínosu pro středisko. Popisují zde jednotlivá setkání s klienty, která mají daný cíl a jsou rozpracována na jednotlivá témata.

Projektem bych také chtěla poukázat na skutečnost, že děti navštěvující nízkoprahové středisko nejsou vždy jen dětmi „bez talentu“ toulající se ulicemi. Mnohdy se jedná o mladé lidi, jenž ve svém prozatím krátkém životě dostali buď málo, nebo žádnou příležitost své vlohy rozvíjet.

1 Charakteristika Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Kometa

1.1 NZDM Kometa a jeho historie

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa¹ je jedním ze středisek Charity Český Těšín, která je součástí Diecézní charity ostravsko-opavské. Charita Český Těšín byla zřízena v roce 1993 biskupem Mons. Františkem Václavem Lobkowiczem, řídí se Kodexem kanonického práva a stanovami Diecézní charity ostravsko-opavské.²

NZDM Kometa zahájilo svou činnost 1. 12. 1998 a je nejstarší službou tohoto typu ve městě Karviná. Středisko bylo od počátku svého působení sociální službou, avšak během let procházelo spontánním vývojem, který se týkal personálního obsazení a chápání nízkoprahovosti této služby. V roce 2006 vyšel v platnost zákon 108/2006 Sb. o sociálních službách a od té doby se pracovníci střediska podílejí na zavádění Standardů kvality sociálních služeb do praxe. Středisko má vypracovány metodiky a pravidla, které se opírají o standardy sociálních služeb.

V roce 2004 se středisko zapojilo do komunitního plánování města, pravidelně se také schází v rámci pracovní skupiny pro rodinu a děti. Od roku 2007 středisko úzce spolupracuje s OSPOD³ města Karviná, v témže roce získalo středisko pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí.⁴ Tato spolupráce mezi střediskem a OSPOD města Karviné procházela také vývojem, postupně se povedlo navázat dobrou spoluprací, došlo také k ujasnění vzájemných postojů OSPOD vůči nízkoprahové službě. Díky tomuto pověření a spolupráci s OSPOD se podařilo pomoci nejednomu dítěti v jeho tíživé životní situaci.

V letech 2009 - 2011 se středisko podílelo na realizaci projektu „Podpora a rozvoj služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji“. ⁵Tento projekt byl zaměřen na cílovou skupinu klientů ve věku 15 - 21 let. Cílem byly pravidelné intervence, kontaktní práce, individuální a skupinové práce ve prospěch klienta.

¹ Pozn. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, dále je NZDM

²Charita Česká republika. *Charita Český Těšín* [online]. c2013, [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <<http://ceskytesin.caritas.cz/charita/>>.

³ Pozn. Odbor sociálně právní ochrany dětí, dále jen OSPOD

⁴Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepte a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

⁵Tamtéž

V lednu roku 2012 došlo k ukončení realizace projektu „Podpora a rozvoj služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji“ a tím k velké finanční mezeře, jelikož středisko až do současnosti bylo financováno z dotací MPSV, dotací Moravskoslezského kraje, města Karviné a jiných zdrojů. Předčasným ukončením projektu „Podpory a rozvoje“ pod záštitou Moravskoslezského kraje došlo k nedofinancování ze strany MPSV a tím středisko zůstalo s nedostatečnými financemi, které potřebovalo pro svou činnost. Žádost o dofinancování městem Karviná nebyla vyslyšena. Pro středisko nastala těžká doba, která měla důsledek v personálních změnách - pracovní tým přišel o jednoho pracovníka, činnost střediska musela být tedy omezena. Na konci roku 2012 byla služba opět dofinancována ze strany MPSV.

Město Karviná má vybudovanou síť sociálních služeb, kterou podle svých možností finančně podporuje. Každá sociální služba podléhá zkoumání v rámci sociální komise, jež má možnost doporučit potřebnost daného zařízení.

NZDM Kometa je zapojeno do pracovní skupiny pro děti a mládež, scházející se v rámci komunitního plánování. Při těchto schůzkách dochází také k navazování spolupráce mezi ostatními nízkoprahovými zařízeními. S těmito středisky pak dále spolupracuje při akcích jako Den dětí, turnaj ve fotbálku na ukončení školního roku, týden pro nízkoprahové služby. Mimo jiné se zástupci těchto zařízení scházejí při spolupráci, která se týká propracování metodických postupů důležitých v nízkoprahovém zařízení. Jedná se především o předávání informací k vnitřním pravidlům, která si zařízení vytvářejí na základě požadavků zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách, kde jsou určeny požadavky na vypracování standardů kvality sociální služby.⁶

1.2 Cílová skupina

Služba v NZDM Kometa je určena dětem a mládeži ve věku od 6 do 21 let. Jedná se především o klienty ocitající se ve společensky znevýhodněném prostředí a procházející nepříznivou sociální situací. Jsou to především „nízkopříjmové“ rodiny ve vyloučených lokalitách. Pracovníci střediska pracují s dětmi a mládeží, která je neorganizovaná, ohrožená

⁶ Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb.

zahálkou, sociálně patologickými jevy a delikvencí. Jelikož se jedná o děti pocházející z rodin s těžkou sociální situací, jsou pro ně nedostupné běžné mimoškolní aktivity.⁷

1.3 Poslání

Posláním Charitního střediska Kometa je provázení dětí a mladých lidí v nepříznivé životní situaci. Pracovníci střediska jim pomáhají při začleňování do společnosti, podporují jejich snahu o pozitivní změnu ve svém životě.⁸

1.4 Cíle Charitního střediska Kometa

Charitní středisko Kometa má ve své službě vytyčeno několik cílů, podle kterých se snaží pracovníci střediska pracovat s klienty střediska. Jedná se především o ukázání životních hodnot, pomoci klientům při přijímání zodpovědnosti za svůj život. Velmi důležitá je nabídka bezpečného prostředí, ve kterém mohou trávit svůj volný čas, navazovat důvěru a vrstevnické vztahy důležité pro jejich osobnostní rozvoj. Pracovníci vidí důležitost v momentech, kdy mohou být klientům nablízku při řešení jejich složitých životních situací. Také jeden z hlavních cílů střediska je ukázat dětem a mládeži schopnost samostatného vytváření „hry pro sebe“, nebo také pro ostatní.⁹

NZDM Kometa provozuje svou činnost ve městě Karviná, každoročně je finančně podporována z dotací města. Jedná se o fond prevence kriminality, fond volného času dětí a mládeže, fond sociální a fond primátora města.¹⁰

Jedna z nedůležitějších činností střediska je sociální práce a depistáž klientů s jeho následným poradenstvím, které vykonává pracovník, jenž má k této činnosti kompetence.

⁷Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepce a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

⁸Tamtéž

⁹Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepce a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

¹⁰ Oficiální stránky města Karviná. *Stránky města Karviná* [online]. c2013, [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/magistrat/struktura/OR/U%20n%C3%A1s%20vy%C5%99%C3%ADd%C3%ADte%20%28%C5%BEivotn%C3%AD%20situace%29/situace_289

1.5 Základní činnosti NZDM Kometa

Pracovníci Charitního střediska Kometa pracují na základě následujících úkonů, které jsou uloženy zákonem. Jejich přesný popis najdeme ve vyhlášce 505/2006 Sb.¹¹

1.5.1 Výchovné, vzdělávací a aktivizační aktivity

Pracovníci střediska pomáhají klientům při dodržování pravidel a vhodnými prostředky zajišťují podmínky pro trávení volného času, a to aktivitami jako jsou Den země (úklid okolí střediska), organizací preventivních programů Ucho a Ouško – při kterých mohou klienti vyjádřit svůj názor a účastnit se debaty na dané téma. Tyto aktivity jsou také naplňovány při výtvarné tvorbě, soutěžních turnajích a na výletech pořádaných střediskem pro klienty. Výletové pobyty jsou fakultativní službou hrazenou většinou ze získaných dotací. Návik psychických dovedností probíhá na základě hraní her, jako jsou deskové hry, fotbal, florbal, kalčo¹². Při těchto hrách se jedná především o návik sebeovládání a rozvoj sebevědomí.¹³

Klub Ucho je určen starším klientům (13 – 21 let), kde jsou nabízeny preventivní aktivity a diskuzní kluby.

Klub Ouško – je určen mladším klientům střediska (6 – 12 let), jsou zde nabízeny aktivity zaměřené na prevenci, řešení vztahů a sociálního zázemí klienta.

1.5.2 Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím

Jedná se především o aktivity, které pomáhají klientům v jejich orientaci se společenským prostředím. Pracovníci s klienty navštěvují knihovnu, výstavy a různé kulturní akce pořádané městem Karviná, zejména Den země, Den sociálních služeb, Dny města Karviné.

V rámci týdne nízkoprahových služeb, který je každoročně pořádán Českou asociací streetwork pořádají NZDM na území města Karviná společný turnaj ve fotbale a vybíjené. Na

¹¹Vyhláška 505/2006 Sb., k provedení zákona O sociálních službách

¹²Pozn. Kalčo, fotbálek

¹³Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepce a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

tento turnaj jsou zváni představitelé města, většinou jsou to primátor města Karviná, náměstek pro sociální oblast, koordinátor preventivních programů a vedoucí OSPOD Karviná.

1.5.3 Sociálně terapeutická činnost

Důležitou úlohou sociálně terapeutické činnosti je především sociální začleňování osob do společnosti. V NZDM Kometa se využívají aktivity zaměřené na předávání a následné porozumění práv a povinností vůči druhým. Pro klienty je velmi důležitá následná znalost svých práv¹⁴ a povinností¹⁵, kdy se učí uchovávat si zdravý postoj k vyjádření svých potřeb. Každý klient má ve středisku svou kartu, kde je zapsán jeho individuální plán, intervence pracovníka s klientem a veškerá individuální práce s ním. Pomocí situačních intervencí může pracovník pomoci klientovi s problémy, které se v jeho životě objeví a zároveň se pracovníkovi s nimi svěří.¹⁶

Pokud pracovník zachytí při rozhovoru s klientem nějakou vážnější situaci v jeho životě, jako je například týrání ze strany rodičů, zletilých sourozenců, popř. dospělých, se kterými dítě bydlí, vyzve klienta, aby spolu danou situaci probrali důkladněji. Pokud pracovník usoudí, že je situace vážná, seznámí klienta s tím, že má ohlašovací povinnost a bude muset jeho situaci nahlásit příslušnému odboru. V takových případech se jedná o OSPOD, který je kompetentní situaci řešit¹⁷. Jména pracovníků střediska pověřených pro výkon sociálně právní ochrany dětí, jsou uvedena na OSPOD a jsou zveřejněna při dalším šetření v zájmu dítěte.¹⁸

1.5.4 Volnočasové aktivity

V nízkoprahovém zařízení je možné provozovat řízené a neřízené volnočasové aktivity. Řízenými aktivitami se rozumí činnosti vedené pracovníkem zařízení, při neřízených aktivitách jsou sami klienti iniciátory a pracovník vstupuje do této činnosti pouze jako zprostředkovatel. Jedná se např. o výtvarné, pohybové, sportovní a počítačové aktivity.¹⁹

¹⁴Pozn. Příloha č. 8

¹⁵Pozn. Příloha č. 7

¹⁶Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepte a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

¹⁷Stránky OSPOD. *Ospod* [online]. c2013, [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.ospod.cz/>

¹⁸Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I. *Metodika NZDM „Kometa“ pro pověřené osoby k výkonu sociálně právní ochrany dětí 2012*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

¹⁹Tamtéž

Pokud hovoříme o jednoduchých aktivitách, máme na mysli realizaci poslech hudby, kreslení, zapůjčení sportovního a ostatního vybavení klubu.²⁰

Pokud si klienti zorganizují složitější aktivitu, pracovník jim ji pomůže uskutečnit, ale iniciátorem je opět klient.

Jedná-li se o aktivity, jako jsou výlety, výjezdové akce, turnaje apod. připravované pracovníky střediska, je zde snaha zapojit klienty do plánování a samotné organizace akce. Organizace však zůstává v kompetenci pracovníků.²¹

1.5.5 Preventivní činnost

Nízkoprahové středisko je službou prevence, proto zaměřuje i určitou část své činnosti na prevenci. Jedná se o programy zaměřené na potřeby klientů v dané lokalitě. V těchto programech jde především o preventivní programy jako užívání návykových látek, prevence gamblersství, bezdomovectví, sexuální zneužívání. Při těchto programech mají klienti k dispozici letáčky s informacemi k tématu. Letáčky také obsahují seznam návazných služeb pro řešení problémů, např. kontakt na občanskou poradnu, ubytovnu Bethel, denní centrum, K-centrum, NZDM On-line.²²

²⁰Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepte a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

²¹Srov. Pojmosloví nízkoprahových zařízení pro děti a mládež . *Česká asociace streetwork* [online]. c2013, [cit. 2013-04-12], Dostupné z:

http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=category§ionid=8&id=54

²²Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepte a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

1.6 Sociálně patologické jevy v NZDM Kometa

1.6.1 Co jsou sociálně patologické jevy

Sociálně patologické jevy ve společnosti jsou nenormální, popř. nežádoucí společenské jevy, je zde zahrnuto deviantní chování a příčiny jejich vzniku.²³ Jelikož se faktory sociálního selhání navzájem ovlivňují, podílí se na sociálním selhání několik faktorů. Velmi důležitým ukazatelem je zamyslet se nad příčinou tohoto chování, nad jeho vznikem a případným vývojem.²⁴

1.6.2 Sociálně patologické jevy v NZDM Kometa

Pracovníci střediska se při své práci často setkávají s různými druhy sociálně patologických jevů. Existuje několik oblastí, které se ve středisku řeší při kontaktu nebo intervenci s klientem, popř. při preventivních klubech jako jsou Ucho pro starší klienty nebo Ouško, které je určeno mladším klientům.

Jedna z oblastí, která se stala tématem klientů, je šikana provázející tyto děti a mladé lidi ve škole nebo venku mezi vrstevníky. Klienti tuto otázku často řeší, potřebují si o svých problémech promluvit, svěřit se a mít naději, že se časem jejich trápení vyřeší. Pracovníci střediska se snaží při intervencích s klientem hovořit o jeho problému a situaci s ním řešit. Pokud situace není natolik závažná, aby potřebovala odbornější pomoc, snaží se hovořit s ostatními klienty při preventivních programech. Pokud se jedná o situaci závažnou, informuje pracovník, který situaci zachytil OSPOD, ten případ převezme a dál situaci řeší.

Dalším druhem často řešené šikany je šikana romských dětí. Jedná se o problémy, se kterými se děti setkávají ve škole, jsou napadány svými „bílymi“ spolužáky. Tuto šikanu pracovníci střediska zaznamenali v poslední době ve větší míře.

Dalším problémem klientů střediska je užívání drog, se kterými se velmi často setkají již v brzkém věku. Jedná se především o věk kolem 10 let, kdy děti vidí toto počínání u starších vrstevníků nebo sourozenců. Posléze přijde období, pokud se dostanou do party, kdy se sami setkají s první zkušeností. Většinou jde o kouření marihuany.

²³Srov. VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: UP Olomouc, 2002. s. 9

²⁴Tamtéž s. 10

Jeden z problémů, který pracovníci střediska mají také možnost při práci s klienty zachytit, je hazardní hra. Tato závislost začíná nevině již na základní škole, kdy si děti zahrají o malé množství peněz. Jedná se především o hru „házení na čáru“, kdy děti házejí drobné mince na předem namalovanou čáru na zemi. Kdo svou minci dohodí nejbližší, bere všechny ostatní mince u čáry. Později přibývají různé karetní hry, nejčastější formou této hry je „Poker“.

Také zkušenost s alkoholem patří mezi záležitosti, se kterými se klienti střediska potýkají. S touto zkušeností se klienti setkávají velmi brzy, a to již na základní škole. Díky jejich docházce do střediska a kontaktu s pracovníky, kteří s nimi mohou individuálně pracovat a poskytovat v případě potřeby intervence, je možné dojít v jejich životě k posunu.

V každém případě, kdy se pracovník setká při kontaktu s klientem s jeho problémy, jež nejsou v jeho kompetenci řešení, je povinen hlásit tuto skutečnost OSPOD, ten má za povinnost tuto problematiku v životě klienta řešit.

1.6.3 Šikana

Šikana je velmi závažná záležitost, která postihuje dnešní demokratickou společnost, a to jak dospělí, tak i děti. Pokud se jedná o malé skupinky dětí, problém nastává ve chvíli, kdy si dospělí myslí, že toto chování odpovídá věku dětí, a že časem samo vymizí.²⁵

Šikana se nachází všude a může být v mnoha případech postrachem celý život. Jedná se především o šikanu ve škole, na pracovišti, v zájmových klubech, na vojně, nemocnicích a v neposlední řadě se jedná o šikanu seniorů v rodině nebo také v domově důchodců.

Šikana je víceméně skrytá záležitost, kdy si postižená oběť tento problém skrývá sama pro sebe. Může mít pro to nejrůznější důvody, především strach nebo stud o problému hovořit. Velmi závažná je existence případů, kdy se oběť pokusila o sebevraždu. Alarmující však je, že se v některých případech tato skutečnost postiženému povedla.²⁶

Mezi závažné projevy šikany se považuje také porucha vztahů ve skupině, kdy se jedná o jakési onemocnění skupiny.²⁷ Tato skupina je zasažena „virem“, který má svá vývojová stadia a pak už jen záleží, jak se situace pro postiženého v budoucnu bude vyvíjet.

²⁵Srov. KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011. s. 17

²⁶Srov. KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011. s. 20

²⁷Srov. KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011. s. 45

Šikana se vyvíjí v následujících stádiích – ostrakismus, přitvrzování, manipulace, vytvoření jádra agresorů, přijímání normy agresorů většinou, totalita – dokonalá šikana.²⁸

1.6.4 Drogy

V dnešní době jsou drogy problémem mladých lidí řešících užíváním omamných látek často své životní problémy. I když existuje vícero druhů drog, je marihuana drogou, se kterou se klienti střediska setkají při své první zkušenosti v této pro mnohé neprozkoumané oblasti. Jedná se o konopí používané v různých formách a tudíž jejich užívání má různé reakce na organismus.²⁹

Pokud se hovoří o dávkování marihuany, je důležité si uvědomit, že účinky závisí na mnoha faktorech.³⁰ Pokud se někdo rozhodne, že si marihuanu zakouří, účinky drogy se dostaví za několik minut a trvají pak v lidském organismu 1 - 3 hodiny.³¹ Pokud se kuřák předávákuje, může se stát, že se dostane do bezvědomí, ve kterém může takto zůstat i několik dní.³²

Uživatel marihuany se velmi často dostává do špatného vnímání času a prostoru, pokud užívá velké dávky této látky, mohou se u něj objevit zrakové a sluchové halucinace. Velmi často se pracovníci, kteří jsou v kontaktu s těmito klienty, mohou setkat s klientovou euforií, nabuzeností, pocitem štěstí, veselostí, nebo také naopak s depresí a agresí, kdy impulsivní chování a jistý druh násilí také souvisí s užíváním této látky.³³

1.6.5 Alkohol

Alkohol je drogou, která je velmi nebezpečná pro děti a mladistvé, jelikož organismus dítěte a mladistvého není tak odolný, jako organismus dospělého jedince. Pokud dítě nebo mladistvý občas užívá alkohol, zvyšuje se u něj riziko onemocnění jater z důvodu jejich neschopnosti odbourávat alkohol tak jako je to u dospělých.³⁴ Problémem je, že mladiství, kteří mají brzkou zkušenost s alkoholem, často v pozdějším věku přecházejí na tvrdou drogu.³⁵

²⁸Tamtéž s. 46

²⁹Drogy. *Drogy* [online]. c2011, [cit. 2013-04-07]. Dostupné z : <http://drogy.hu.cz/page3.htm>

³⁰Tamtéž

³¹Tamtéž

³²Tamtéž

³³Tamtéž

³⁴Drogy. *Drogy* [online]. c2011, [cit. 2013-04-07]. Dostupné z : <http://drogy.hu.cz/page3.htm>

³⁵Tamtéž

Mládež, která navštěvuje středisko, se setkává velmi brzy se závislostí na alkoholu. Tato omamná látka je velmi dobře dostupná, jelikož ho mohou mladí lidé (neplnoletí, děti) získat od svých starších vrstevníků, popř. sourozenců. Takto vzniká první zkušenost, která může zanechat negativní následky. Pití alkoholu má především nevýhody, jako narušení tělesného a duševního zdraví, vztahů k druhým lidem, finance, životní styl, práci.³⁶

Velmi důležité je s dětmi a mládeží pracovat v preventivních programech, při kterých je možné blíže přiblížit tuto problematiku a hlavně možná negativa s problematikou spojená. Velmi přínosné je uskutečnit besedu na dané téma s možností využití dobrovolníka, který touto zkušeností prošel a je ochoten o problematice takto s dětmi a mládeží hovořit.

1.6.6 Krize dětí a mládeže v rodině

Děti a mládež navštěvující středisko procházejí často krizemi souvisejícími s jejich rodinným prostředím. Zažívají nejrůznější krize ovlivňující jejich další fungování v běžném životě. Důležitá je individuální práce s klientem, kde je třeba si uvědomit, že je pracovník provází jejich úsekem života, pomáhá mu překonat těžké životní období, při čemž ponechává důležitost jeho vlastní osobě.³⁷

Zkušený pracovník, po zjištění klientova problému, mu nabízí prostor k vyjádření jeho situace.³⁸ Celá individuální práce s klientem je zakládána na důvěře a porozumění.

Důležitou úlohu hraje při všech preventivních programech zaměřených na závislosti, uvědomení si potřeb klientů, jelikož tyto klienti často pocházejí z prostředí, kde se s negativním způsobem života setkají. Krizové situace v rodinách, kterými děti a mládež střediska procházejí, zanechávají mnohdy v životech dětí velká zranění, jenž si nesou po celý svůj život.³⁹

³⁶Srov. NEŠPOR, K.. *Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami*. Praha: Sportpropag, 1996. s. 13

³⁷Srov. COLOROSOVÁ, B. *Krizová situace v rodině*. Praha: Euromedia Group, 2008. s. 15

³⁸Srov. COLOROSOVÁ, B. *Krizová situace v rodině*. Praha: Euromedia Group, 2008. s. 15

³⁹Srov. COLOROSOVÁ, B. *Krizová situace v rodině*. Praha: Euromedia Group, 2008. s. 20

1.7 Zásady v Charitním středisku Kometa

Pracovníci Charitního střediska Kometa se řídí zásadami pro bezpečné trávení volného času klientů ve středisku. Jedná se o – nízkoprahovost, anonymitu, etický přístup a svobodu vyznání. Tyto zásady jsou chápány ve všech nízkoprahových střediscích podobným způsobem, jelikož jsou základem pro rozvoj nízkoprahového střediska.

Nízkoprahovostí se rozumí realizace služby umožňující klientům maximální dostupnost se snížením překážek z hlediska psychického, sociálního a finančního. Středisko je dostupné z hlediska prostoru (např. umístění v dané lokalitě uprostřed sídliště), otevírací doba je přizpůsobena potřebám klientů. Službu může využít kdokoliv z cílové skupiny a to bez omezení, pokud svým chováním a jednáním neomezuje a neohrožuje sám sebe, ostatní klienty a pracovníky. Jelikož není nutná pravidelná docházka, dochází klient do střediska podle svých možností, může využít prostory a připojit se k nabízeným aktivitám. Pokud však o tyto aktivity nemá zájem, může si jen tak nerušeně sednout a odpočívat.⁴⁰

Pobytem ve středisku se rozumí pobyt klienta, který nečerpá další služby, jež jsou nabízeny při aktivitách střediska. Klient může svým pobytem využít teplo, světlo, místo k sezení a odpočinku. Může také provozovat své vlastní aktivity ve shodě s pravidly střediska.⁴¹

1.7.1 Anonymita

Nízkoprahová služba je poskytována bezplatně, není zde nutná žádná registrace a klient zůstává v anonymitě. Veškerá dokumentace, která je o klientovi vedena (záznamy individuálních plánů, intervencí a ostatní práce s klientem), je uchována v počítači v programu PEPA⁴². Pokud má klient zájem, má možnost do něj nahlédnout.⁴³

1.7.2 Etický přístup

Pracovníci střediska se snaží dětem a mládeži pomáhat při rozlišování dobrého a zlého, podporují jejich přátelské vztahy, které mohou postrádat v jejich přirozeném

⁴⁰ Srov. HERZOG, A. *Kontaktní práce*. Praha: ČAS, 2008. s. 178

⁴¹ Tamtéž

⁴² JUCHELKA, V. *Program PEPA, perfektní pamatovák*

⁴³ Srov. ČAS. *Pojmosloví nízkoprahových zařízení pro děti a mládež*.

prostředí.⁴⁴ Pracovníci se řídí při své práci etickým kodexem NZDM⁴⁵ důležitým při práci s klientem majícím nárok na službu.

1.7.3 Svoboda vyznání

Nízkoprahová služba je provozována Charitou, proto mezi pracovníky mohou být i křesťanští pracovníci, a tak se klienti mohou v zařízení setkávat s náboženskými symboly. Kladou pracovníkům otázky, které se týkají tohoto tématu. Pracovníci křesťanské hodnoty považují za své a usilují o jednotu odpovědí. Žádnému klientovi ale své názory nevnucují.⁴⁶

1.8 Ekonomická situace

Ekonomická situace střediska není od začátku jeho existence úplně přijatelná. Pracovníci střediska se musí potýkat velmi často s nedostatkem materiálu a základních potřeb pro svou činnost, platové ohodnocení neplní svůj motivační charakter. Problém nastává každoročně při řešení dotací, které jsou stěžejní pro práci v tomto oboru. Jelikož se z Ministerstva práce a sociálních věcí nedostávají dostatečné finance, je vedení střediska nuceno přistupovat ke krizovým scénářům, které mohou vyústit k propouštění pracovníků.

1.8.1 Financování pro rok 2011

Charitní středisko Kometa získalo v roce 2011 dotaci z MPSV ve výši 900 000 Kč, od obce středisko požadovalo 150 000 Kč, přiznáno bylo 60 000 Kč. Ostatní výnosy činily 13 000 Kč, dary bylo středisko podpořeno ve výši 85 000 Kč.⁴⁷

Celková částka dotací činila 1 058 000 Kč.

⁴⁴Tamtéž

⁴⁵Pozn. Etický kodex NZDM, příloha č. 9

⁴⁶Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepce a metodika)*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

⁴⁷Srov. HOŘÍNEK, M. *Vnitřní dokumenty NZDM Kometa - financování*. Český Těšín: Charita Český Těšín, 2012.

1.8.2 *Financování pro rok 2012*

V roce 2012 bylo středisko podpořeno dotací částkou 700 000 Kč, od magistrátu města Karviné získalo 60 000 Kč, od nadace OKD 85 000 Kč.

Celková částka dotací činila 845 000 Kč.

1.8.3 *Podávané projekty*

V letech 2011 – 2012 byly podávány projekty, které se vázaly k vypsaným grantům Moravskoslezského kraje, Nadace OKD, Národního institutu dětí a mládeže – klíče pro život a města Karviná. Tyto projekty měly být zároveň vzdělávacími projekty střediska, jež měly rozvinout kvalitu nabízených služeb a zkvalitnit individuální práci s klienty. Důležitým faktorem při všech těchto programech byla prevence, jelikož je středisko službou primární prevence.

Na každý projekt, jež byl podáván, byl vytvořen podrobný vzdělávací program, který měl být sice nástrojem pro získání financí, ale především šlo o rozvíjení aktivit nabízených střediskem.

Charita Český Těšín se každoročně zapojuje do Tříkrálové sbírky, kterou pořádá Charita České republiky. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se také aktivně podílí na této sbírce, umožňuje svým klientům dobrovolnou účast společně s pracovníky. Pokud se chtějí klienti do této aktivity zapojit, je jim poskytnuta přihláška, která musí být podepsána rodiči. Pokud rodiče souhlasí, klienti potom společně s pracovníky chodí koledovat, vybírají od dárců finanční obnos do zapečetěných pokladniček Charity Český Těšín. Díky této sbírce bylo v minulosti nízkoprahové zařízení pro děti a mládež podpořeno a mohlo si zakoupit chybějící sportovní náčiní, které dodnes slouží při společných aktivitách s klienty.

1.8.4 *Podávané projekty v roce 2011*

V roce 2011 bylo podáno několik projektů, z nichž byly podpořeny pouze dva. a to projekt „Vím proč“ a „S karvinskou Kometou za hranice všedních dnů“.

Projekt „Vím proč“ byl preventivního charakteru a zaměřoval se na děti a mládež v Karviné.⁴⁸ Tento preventivní program byl zaměřen tematicky na bezdomovectví a nezaměstnanost. V rámci tohoto projektu se podařilo zrealizovat preventivní kluby, besedy

⁴⁸Srov. Výroční zpráva Charity Český Těšín 2011

k tématu, dětský parlament, exkurze na městské policii, pravidelné doučování a samostudium.
49

V rámci besed se hovořilo s externími pracovníky o bezdomovectví a nezaměstnanosti. Kyberšikana byla také velmi důležitým tématem, klienti si nejen vyslechli připravenou prezentaci od paní knihovnice, která besedu vedla, ale mohli se také k tématu vyjadřovat a posléze diskutovat.⁵⁰

Tento projekt byl podpořen dotací z rozpočtu města Karviná ve výši 15 000 Kč.

Projekt „S karvinskou Kometou za hranice všedních dnů“ byl realizován v období červenec 2011 – červen 2012. Jednalo se o projekt, jenž byl zaměřen na karvinské děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí. Projekt umožňoval dětem aktivně a smysluplně využít svůj volný čas, důraz byl kladen opět na preventivní charakter. V rámci projektu se celkem uskutečnilo 6 jednodenních a 2 dvoudenní akce.⁵¹

Jednodenní aktivity byly zaměřeny především na výjezdy mimo město, a to do hor nebo za historickým poznáním svého kraje, např. muzeum Vagonky Studénky, Archeopark v Chotěbuzi, Slezskostravský hrad a minigolf ve Stonavě s prohlídkou obce. Velkým zážitkem byla jízda na bobové dráze v Mostech u Jablunkova a túra na vrcholy Skalka a Gírová.⁵²

Dvoudenní aktivity měly preventivní charakter zaměřený na užívání drog a alkoholu. Při práci s klienty se využívalo modelových situací a aktivit. Středisko navštívilo malou obec Blahutovice, kde byli klienti a pracovníci ubytováni ve zdejším bývalém klášteře, který za posledních několik let prošel velkou rekonstrukcí. Při svých aktivitách bylo možné využít přilehlou zahradu, ohniště a fotbalové hřiště. Při vycházkách po okolí klienti s pracovníky navštívili zdejší rybníky, kde měli možnost obdivovat krásnou přírodu v okolí. Tato akce byla uskutečněna pro starší klienty (15 – 21 let) navštěvující středisko.⁵³

Dvoudenní akce v Mostech u Jablunkova byla zaměřena na mladší klienty, 6 – 12 let, kteří navštěvují NZDM Kometa. Středisko využilo ubytování ve zdejším farním domě určeném pro akce tohoto typu. Aktivity byly zaměřeny na témata budování vztahů v rodinách a mezi přáteli. Využívalo se modelových situací a zážitkových her, které byly zrealizovány

⁴⁹Tamtéž s. 12

⁵⁰Tamtéž s. 12

⁵¹Tamtéž s. 12

⁵²Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I. *Projekty NZDM Kometa 2011-2012*. Karviná: Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

⁵³Tamtéž

hlavně při túře na vrchol Gírová. Druhý den se pracovníci s klienty vydali na vycházku po krásném okolí, kde se další aktivity uskutečnily u blízké chaty Zuzana.⁵⁴

Projekt byl podpořen dotací Nadace OKD ve výši 150 000 Kč.⁵⁵

Charitní středisko Kometa pracovalo také se svými klienty na pilotním projektu realizovaném ve spolupráci s NIDM⁵⁶ a MŠMT⁵⁷. Jednalo se o vzdělávací program, který byl před svou realizací s NIDM důkladně konzultován s konzultantem projektu a supervizorem. Průřezovým tématem byla „Multikulturalita“. Po celkové realizaci a následném ukončení byla vypracována zpráva pro NIDM, která se doplnila o záznamy konzultanta a supervizora. Konečným výsledkem byla zpráva ze strany supervizora a případné následné zařazení do sborníku zpracovávaném NIDM pro své účely.⁵⁸

1.8.5 Podávané projekty v roce 2012

V roce 2012 podávalo středisko šest projektů, z nichž byly podpořeny pouze dva, a to „Aktivitou k prevenci“ (podpořeno Moravskoslezským krajem) a „Karvinská Kometa“ (podpořeno Magistrátem města Karviná a fondem prevence kriminality), kdy se jednalo o projekt „Vím proč II“.⁵⁹

Projekt „Aktivitou k prevenci“ byl zaměřen na prevenci kriminality formou aktivit mimo zařízení. Cílovou skupinu tvořily karvinské děti a mládež ve věku 6 - 21 let. V rámci projektu se konalo 7 akcí, z toho bylo 5 jednodenních a 2 dvoudenní. Jednodenní akce byly zaměřeny na vycházky do přírody a za historií. Středisko navštívilo v rámci jednodenních aktivit Archeopark v Chotěbuzi, městečko Štramberk, vrchol Gírová se zpátečním využitím bobové dráhy v Mostech u Jablunkova, Chatu Filipka, Jablunkov – Návsí s poznáním zdejší historie.⁶⁰

Dvoudenní pobyty se uskutečnily ve farním volnočasovém centru v Rychalticích u Hukvald. V rámci projektu se konaly dva pobytové výjezdy, mohlo se tedy využít rozdělení skupin na mladší klienty ve věku 6 - 12 let a starší klienty ve věku 13 – 21 let. Obě tyto akce byly zaměřeny preventivně, konkrétně na prevenci kriminality. Na akci se hovořilo o

⁵⁴Tamtéž

⁵⁵Srov. Výroční zpráva Charity Český Těšín 2011

⁵⁶Národní institut dětí a mládeže, dále jen NIDM

⁵⁷Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, dále jen MŠMT

⁵⁸Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I. *Projekty NZDM Kometa 2011-2012*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

⁵⁹Tamtéž

⁶⁰Tamtéž

tématech bezdomovectví, patologického hráčství a nezaměstnanosti. Klienti se podíleli na aktivitách, při kterých mohli aktivně poznávat okolí Rychaltic, zdejší přírodu a historii. Velkou zajímavostí byla návštěva zříceniny hradu Hukvaldy, kde se odvíjely stěžejní aktivity.⁶¹

Tento projekt byl podpořen dotací Moravskoslezského kraje částkou 35 500 Kč.⁶²

Projekt „Vím proč II“ měl opět preventivní charakter se zaměřením na dvě stěžejní témata: bezdomovectví a nezaměstnanost. V rámci toho projektu se během roku uskutečnila 4 setkání pod vedením externích pracovníků. Klienti měli možnost v rámci besedy diskutovat a aktivně se vyjadřovat k tématu.⁶³

1.8.6 *Evaluace projektů*

Velmi důležitým ukazatelem je evaluace jednotlivých projektů a jejich jednotlivých částí. Každá beseda, ať už jednodenní, či víkendová, byla hodnocena formou dotazníků (otevřené otázky, políčka pro vyplnění „smajlíků“). Z každé akce byl tak vytvořen pověřeným pracovníkem výstup. Díky této evaluaci měli pracovníci možnost posoudit kvalitu nabízených aktivit z pohledu klientů a později vytvořit závěrečnou zprávu k daným projektům.⁶⁴

1.9 *Inovace střediska*

Charitní středisko Kometa prochází během let vývojem vedoucím k neustálému zvyšování kvality služby. Důležitým faktorem je erudovaný pracovní tým, který prochází neustálým vzdělávacím programem, poznatky jsou přenášeny přímo do praxe. Pracovníci také pravidelně procházejí supervizí, kde nalézají prostor pro řešení problémů vznikajících při komunikaci s klienty.

⁶¹Tamtéž

⁶²Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I. *Projekty NZDM Kometa 2011-2012*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

⁶³Tamtéž

⁶⁴Srov. DÍČIKOVÁ, A. *Výstupy k akcím a projektům NZDM Kometa*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

Každý pracovník sociálních služeb si musí pravidelně doplňovat rozsah svého vzdělání, který činí celkem 24 hodin za kalendářní rok.⁶⁵Tento vzdělávací rozsah se týká všech pracovníků v sociálních službách.

Každá pracovní pozice, která je ve středisku určená, má své požadavky na vzdělání. Pracovník v sociálních službách musí mít absolvován kurz pracovníka v sociálních službách stanovený zákonem 108/2006 Sb. § 116 písm.5 a-d⁶⁶, sociální pracovník musí být vzdělán podle §110 písm. 4 a-d.⁶⁷

NZDM Kometa se snaží o svou inovaci také při setkávání s jinými nízkoprahovými službami, jedná se např. o setkání nízkoprahových zařízení v pracovní skupině Moravskoslezského kraje, která se koná pravidelně jednou měsíčně. Setkání probíhá vždy na předem domluveném místě, kdy se využívá prostor jednotlivých zařízení zapojených ve skupině.⁶⁸

Při setkávání v rámci pracovní skupiny Moravskoslezského kraje se pracuje na rozvoji a zkvalitnění nízkoprahových služeb, jde zde o předávání informací a zkušeností z jednotlivých služeb, které jsou zakotveny v různých místech Moravskoslezského kraje, s využitím možnosti vzdělávání v rámci pracovní skupiny.

Dalším inovačním faktorem je postupné zlepšování nabídky aktivit ve středisku, jak po stránce odborné, tak po stránce vybavení (sportovní náčiní, PC, výtvarné potřeby, nabídka fakultativních služeb).

⁶⁵Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. § 116 odst. 9

⁶⁶Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. § 116

⁶⁷Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. § 110

⁶⁸ Oficiální stránky Pracovní skupiny NZDM a Streetwork MSK. *Pracovní skupina NZDM a Streetwork MSK* [online]. c2011, [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.nzdm-street-msk.estranky.cz/clanky/skupina-streetwork/terminy-setkani-streetwork/vanocni-setkani-obou-skupin-13.12.2012-v-nzdm-michala-magone-ostrava.html>

2 Vzdělávací projekt nízkoprahového zařízení pro děti mládež Kometa

2.1 Předmět projektu

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa se nachází uprostřed sídliště, kde se scházejí k odpolednímu trávení volného času děti z okolí. Středisko je velmi dobře dostupné, setkává se zde při svých aktivitách majorita s minoritou. Jelikož jsem přesvědčená, že obě skupiny jsou schopny se vzájemně obohacovat, chtěla bych se v tomto projektu věnovat průřezovému tématu multikulturality.

Multikulturní výchova je něco, o čem se často hovoří ve spojitosti s jinými národnostními menšinami. Jelikož je multikultura vnímána spíše negativně, často se setkáváme s předsudky lidí, které lze jen těžko vymýtít z jejich představ díky vlastním zkušenostem. O tyto negativní zprávy se z velké části zasazují média, která v tomto procesu hrají velmi důležitou úlohu.⁶⁹

V multikulturní výchově jde o formování pozitivních postojů a upozaďování postojů negativních, důležitá je výchova k přijímání odlišnosti. V nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež je možné se tomuto tématu důkladněji věnovat, jelikož zde pracovníci pracují s dětmi a mládeží různého věku a setkávají se s různými postoji k multikultuře. Jelikož do střediska docházejí děti různých etnik, pracují společně při nejrůznějších činnostech, je tedy možné jim dané téma lépe přiblížit. Důležitost hraje vhodnost neformálního prostředí, ve kterém výchova může probíhat.⁷⁰

⁶⁹Srov. Klíče pro život. *Multikultura* [online].c2013 [cit.2013-10-04]. Dostupné z: <http://www.nidm.cz/projekty/realizaceprojektu/klisce-pro-zivot/multikulturni-vychova/realizace/multikulturni-vychova>

⁷⁰Tamtéž

2.2 Romové na našem území

Velmi důležité je uvědomit si, co je multikulturním problémem naší společnosti. Především se jedná o jiné etnikum, které žije v naší společnosti. V České republice se jedná především o Romy obývající naši zemi již několik staletí.⁷¹

Pokud se podíváme do historie, zjistíme, jak se žilo Romům na našem území a v okolních státech po odchodu z jejich rodné země, Indie. Nikde nebyli chtění, setkávali se s odmítáním a vyhošťováním. Byly proti nim pořádány pogromy, které měly za úkol vraždit romské obyvatele, jenž se velmi často ocitali před branami měst.⁷² Romové vedli kočovný život, k němuž byli donuceni okolnostmi a neustálým odmítáním. Když se jim povedlo někde na čas usadit, živil se kovářstvím a hudební činností. Vývojem společnosti byly tyto profese časem málo výnosné, a tak se Romové začali živit překupnictvím v kombinaci s lichvou. Pokud hovoříme o překupnictví, jednalo se vesměs o obchod s koňmi a o výrobky, které sami vyráběli (kotle, koryta, štětky).⁷³

Nepřívětivost a nepřijetí Romů, která byla zasetá v minulosti, si nese své důsledky až dodnes. Různé formy diskriminace a nepřijetí se staly součástí soužití Romů a Čechů v naší společnosti.⁷⁴ Možná by stálo za to se trochu více zamyslet a položit si otázku, jakým směrem by se mělo toto soužití dvou rozdílných kultur posouvat a jestli ona rozdílnost musí i nadále společnost rozdělovat, nebo jsme schopni najít i něco společného, jenž nás bude všechny obohacovat.

Romové na našem území vzbuzují velmi často rozporuplné postoje, kdy si společnost uvědomuje jejich etnickou odlišnost, která je často velmi těžce přijímána.⁷⁵ Na své kočovné cestě z Indie do Evropy se Romové setkali s mnoha kulturami, zůstali všude na okraji společnosti, se kterou nikde nesplynuli.⁷⁶

Romové jsou od počátku svého pobytu na našem území označováni jako špinaví, dětinští, nemorální, útoční, promiskuitní, nevypočitatelní a konečně také ti, kteří se množí jako králíci.⁷⁷

⁷¹ Srov. NEČAS, S. *Romové v České republice včera a dnes*. Olomouc: UP Olomouc, 1999. s. 50

⁷² Tamtéž s. 51

⁷³ Tamtéž s. 51

⁷⁴ Tamtéž s. 26

⁷⁵ Srov. MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 1998. s. 137

⁷⁶ Tamtéž s. 137

⁷⁷ Tamtéž s. 136

Od počátku pobytu doprovázely Romy problémy s obživou, později docházelo k nelegálnímu obstarávání potravy. Tato situace v podstatě pokračuje i dnes, kdy většinová společnost trpí předsudky, které staví Romy do situace nemožnosti získání práce.⁷⁸

Romové mají problém s pravidelným dodržováním školní docházky, převažuje u nich domněnka, že je vzdělání postaví mimo jejich komunitu. V této souvislosti si však neuvědomují zhoršení uplatnění na trhu práce.⁷⁹

Jeden z velkých problémů z minulosti, který se váže na romské etnikum, je snaha vystavět v některých krajích romská ghetta skládající se z obyčejných obytných buněk, kdy by bylo ghetto ohrazeno plotem a v podstatě by pohled na něj připomínal nacistické koncentrační ghetto.⁸⁰

Velmi důležitá je tedy práce s romským etnikem jako se skupinou mající svou identitu, své kořeny a bohaté zvyky. Stěžejní je brát zřetel na odlišnosti, na které společnost poukazuje, a využít je k národní hrdosti Romů.

2.3 Cíl projektu

Celý projekt je zaměřen na rozvoj klíčových kompetencí, každé setkání má nejen naučný/tvořivý charakter, ale také jsou zde naplňovány klíčové kompetence pomocí her, společného tvoření a dávání prostoru pro vyjádření všech účastníků ve skupině. Jsem přesvědčená, že pocit důležitosti při vykonávané práci je velmi důležitý pro zdravý rozvoj a sebevědomí dítěte.

Jelikož zakořenění v tradicích znamená pro každý národ vlastní identitu, naplní projektu bude přiblížení místa, ve kterém děti žijí, a to formou zážitkových a tvořivých programů.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa nabízí dětem a dospívající mládeži nejrůznější formy aktivit, které se mimo jiné týkají tvořivých dílniček. Keramika se dětem v poslední době nabízela jen jako okrajová aktivita. Středisko prošlo řadou změn, jež bylo nutné nějak stabilizovat, proto vznikl nápad vytvořit vzdělávací projekt tohoto druhu. Práce

⁷⁸Srov. Matoušek, O., Kroftová, A., Mládež a delikvence. Praha: Portál, 1998. s. 136

⁷⁹Srov. Matoušek, O., Kroftová, A., Mládež a delikvence. Praha: Portál, 1998. s. 138

⁸⁰Tamtéž s. 139

s keramikou by měla být zaměřena jak na tvůrčí dovednosti, tak by měla sloužit jako prostředek navázání kontaktu s dětmi navštěvující středisko.

Při společné práci budeme potřebovat keramickou hlínu, která má také svou historii. Lidé již před mnoha tisíci lety začali vyrábět keramické výrobky. Zpočátku se jednalo spíše o hliněné nádoby sloužící k přechovávání potravin.⁸¹

Důležitý byl vývoj výpalu keramiky, postupem času se přecházelo od nízkého výpalu, kdy byly nádoby křehké, až po vysoký stupeň výpalu, nádoby se staly téměř nesmrtelnými.⁸²

Keramická hlína je velmi plastický a poddajný materiál, dá se využít k výrobě toho, co si představujeme, nebo ji lze využít jako terapeutický materiál, díky kterému můžeme navázat s klientem spolupráci a vybudovat si s ním důvěru.⁸³

2.3.1 Měřitelné ukazatele

Jelikož vycházíme ze SWOT analýzy, ve které je zachycena potřeba nových aktivit, zaměříme se tedy na nově zvolenou aktivitu a tou bude tvoření s keramikou.

Středisko pravidelně hodnotí každý svůj vzdělávací program⁸⁴, bude tomu tak i tentokrát, a to formou dotazníků, které rozdáme mezi klienty střediska. Dotazníky pak vyhodnotíme a výsledky vyvěsíme na nástěnku střediska.

O každém setkání, probíhající v rámci projektu, bude sepsán výstup, do kterého se zaznamenají údaje o počtu účastníků, stručný popis setkání a datum. Každý tento výstup bude veden jako samostatný dokument a zařazen k ostatním tohoto projektu.

⁸¹Srov. Mattison, S., *Jak se dělá keramika*. Bratislava: Alias Press, 2004. s. 1

⁸²Tamtéž s. 13

⁸³Tamtéž s. 40

⁸⁴Dičíková, A. *Výstupy k akcím a projektům NZDM Kometa*, Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

2.4 SWOT analýza⁸⁵

Vize organizace	
<ul style="list-style-type: none"> • Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa je zařízením, jehož posláním je začleňování dětí a mladých lidí do společnosti. Tyto děti často pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí, v zařízení se mohou naučit lépe přijmout odpovědnost za svůj život. • Pracovníci budou s klienty pracovat v nových preventivních programech. • Rozšíření činnosti o nové aktivity (konzultační dny – kecárna, keramika, sportovní aktivity) • Snížení cílové skupiny na 18 let 	
Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrá spolupráce v týmu 2. Vzdělávání pracovníků 3. Stálá supervize 4. Propracované individuální plány klientů 5. Stálá tvorba metodik 6. Pestrá nabídka aktivit pro klienty 7. Fakultativní činnosti 8. Tvorba a následné plnění vzdělávacích plánů 9. Dobrá spolupráce s OSPOD 10. Spokojení klienti 	<ol style="list-style-type: none"> 1. V současné době je zařízení ve fázi přežití, středisko se potýká s finančními problémy 2. Nedostatečná finanční podpora města Karviné 3. Nedostatečná finanční podpora z MPSV, důsledek snížení cílové skupiny 4. Staré a mnohdy nevyhovující hračky a sportovní potřeby 5. Nedostatečnost PC, které slouží na přípravu do školy
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobré strategické místo zařízení – uprostřed sídliště 2. Stálá informovanost o zařízení široké veřejnosti 3. Letáky do škol 4. Využití dobrovolníků a studentů 5. Prostřednictvím OSPOD dobré reference o zařízení 6. Centrum prevence, které při své práci prezentuje středisko na ZŠ 7. Spolupráce se ZŠ 8. Dobrá spolupráce s ostatními 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úbytek klientů z důvodu stěhování Komety a následné snížení cílové skupiny 2. Nedofinancování z jiných zdrojů, tudíž opětovné omezení provozu a počtu pracovníků 3. Syndrom vyhoření pracovníků 4. Nemožnost nabídky sportovních aktivit, z důvodu nevyhovujících sportovních potřeb

⁸⁵ Srov. ÚRADNÍKOVÁ, I., DIČÍKOVÁ, A. *Vnitřní pravidla (koncepte a metodika)*. Karviná: Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2013.

NZDM ve městě, společné akce –
turnaje

9. Nabídka nových aktivit, které vycházejí z potřeb klientů střediska
10. Možnost využití keramické pece pro novou aktivitu – tvoření s keramikou

2.4.1 Charakteristika současného stavu

Středisko má tři místnosti, které jsou využívány k jednotlivým aktivitám - jedna z místností slouží jako výtvarná dílna a je tedy možné se více věnovat aktivitám, jež nebylo v minulosti možno provozovat. Z pravidelných pohovorů vedených pracovníky s klienty v individuálních pohovorech vyplynula potřebnost zaměření výtvarné aktivity na keramiku a práci s ní. O tuto aktivitu je dlouhodobý zájem, jelikož středisko vlastní vypalovací keramickou pec, která je stěžejní při této výtvarné technice. Pracovníci vnímají zájem klientů o tuto aktivitu také z důvodu nedostupnosti placených kroužků ve střediscích volného času.

Jelikož je nízkoprahové zařízení pro děti mládež Kometa službou prevence, setkávají se pracovníci střediska při své práci s různou tematikou. V poslední době je hlavním tématem diskuzních klubů šikana a romská problematika.

Díky těmto zkušenostem a zkoumání potřebnosti aktivit vznikl tento projekt, který má za cíl přiblížit dětem multikulturu a problematiku šikany.

2.4.2 Charakteristika nového stavu

Díky tomuto projektu chceme ukázat dětem střediska jiný pohled na svět a na poznání kultury, ve které žijí a je jejich přirozenou součástí. Za přínosné je považováno zlepšení vztahů mezi etnickými skupinami, možnost poznání tradic odlišné kultury a kladení důrazu na bezpečnost prostředí, jenž děti využívají .

2.4.3 Multiplikační efekt

Výsledkem projektu by mělo být vzájemné pochopení obou kultur s využitím schopnosti vzájemné tolerance. Pokud se povede tímto projektem přiblížit dětem národnostní rozdíly a schopnost jejich tolerance v běžném životě, je možné docílit vzájemnou spolupráci v různých aktivitách.

2.4.4 Návaznost projektu na další aktivity

V minulosti bylo středisko podpořeno grantem z MŠMT – NIDM, jejímž průřezovým tématem byla multikulturní výchova.⁸⁶ Díky tomuto projektu jsme začali s klienty intenzivněji pracovat na základním pochopení a hledání své vlastní identity. Aktivity byly zaměřeny na multikulturní bohatství s využitím zážitkové formy vzdělávání. Jednalo se o přiblížení zvyků kultury Těšínského Slezska, zde jsme viděli jako důležité přiblížení kultury romské, polské, slovenské a české.

Aktivity střediska UCHO a OUŠKO, které jsou zaměřeny preventivně, mohou být považovány za návazné k projektu, a to z důvodu besed/diskuzí na téma kulturních rozdílů a hledání identity odehrávající se při besedách a následných diskuzích s klienty.

2.4.5 Návaznost dalších aktivit na projekt

Z důvodu zaměření projektu na budování vztahů mezi klienty, vidím návaznost aktivit v uskutečnění víkendových akcí orientovaných opět na rozvoj tolerance mezi skupinami. Víkendové akce budou pořádány v rámci vypsání grantů nadace OKD nebo Kraje Moravskoslezského. Získané dovednosti a sociální kompetence se také mohou v budoucnu využít při společných aktivitách, jako jsou turnaje a soutěže mezi klienty, popř. také při jiných aktivitách střediska. Jedná se především o hry ve středisku, společné vycházky po okolí. Každoročně pořádaná akce „Dne dětí“ nebo „Dne Země“ může pomoci při bourání bariér mezi skupinami právě při získání daných dovedností v současném projektu.

Díky činnosti pracovníků střediska s klienty v různých výtvarných programech, při kterých se velmi často zaměřují na individuální práci a individuální plán klienta, je možné považovat tyto aktivity za návazné na daný projekt. U některých klientů se objevují v jejich individuálních plánech cíle zaměřené na zlepšení jemné motoriky, tudíž pokračování práce s keramickou hlinou a jemná technika, jež je klientům nabízena ve vzdělávacím programu, je plněním klientova individuálního plánu a také je zde vidět návaznost předešlé práce na daný projekt.

⁸⁶ Srov. DÍČIKOVÁ, A. *Výstupy k akcím a projektům NZDM Kometa*. Karviná: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa, 2012.

2.4.6 Udržitelnost projektu

V projektu se budeme snažit o navázání vztahů mezi majoritou a minoritou, chceme poukazovat na bohatost obou kultur. Udržitelnost projektu je tedy chápána v pokračování společných aktivit zaměřených na rozvoj sociálních kompetencí, a to s možností výjezdu na vícedenní pobyty. Tyto akce by byly zaměřeny na prohlubování pochopení odlišné kultury.

Projekt je možné udržet také při dalších akcích střediska, jako je např. „Den otevřených dveří“, kde jsou pravidelně každý rok zváni zástupci města Karviná. Zde by děti mohly opět společně pracovat a vyrobit dárky pro hosty, kteří přijmou pozvání - většinou jsou to vedoucí OSPOD města Karviné, náměstek primátora, náměstek pro sociální oblast a manažer prevence kriminality z městské policie. Díky setkání představitelů odborů rozhodujících o dotacích a podporách jednotlivých projektů s dětmi ve středisku, je zde předpoklad podpory projektu ze strany Magistrátu města Karviná.

2.4.7 Metody práce

Celý projekt bude zaměřen na prohlubování povědomí, kdo jsem a kde žiji. Díky dlouhodobým zkušenostem, které mají pracovníci s touto cílovou skupinou, vytvoří nad klienty dohled, při kterém se postarají o bezpečnost realizace projektu. K uskutečnění projektu bude nutná znalost romské a slovanské kultury ze strany pracovníků, aby byli schopni předávat zúčastněným klientům informace a diskutovat s nimi k tématu. Velmi důležitá je reflexe a zpětná vazba. Mezi metody práce budeme řadit v první řadě zážitky při hromadné formě práce, kontaktní práci a intervence, rozhovor, vysvětlování, instruktáž a dotazník.

Klienti NZDM Kometa potřebují mnohdy jasné vysvětlení, aktivity projektu budou proto zaměřeny tak, aby byla možnost se každému z nich individuálně věnovat.

Klienti by si měli v rámci projektu osvojit tyto klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

Cílem projektu bude absolvování 7 setkání, která budou trvat 1 hodinu. Každé setkání bude mít tuto strukturu:

1. Přivítání, zaujmutí místa
2. Hra k tématu multikultury
3. Nachystání si potřeby pro tvorbu
4. Vysvětlení činnosti, připomenutí pravidel práce
5. Rozdání materiálu
6. Vlastní tvorba
7. Úklid
8. Doplnující aktivita
9. Závěrečné hodnocení - zpětná vazba

2.5 Program projektu

Cíl setkání – cílem setkání bude rozvoj klíčových kompetencí se zaměřením na průřezové téma multikulturality

Cílová skupina – cílovou skupinu budou tvořit děti ve věku 8 - 12 let.

Časová dotace – každé setkání bude jednu hodinu. Jelikož se bude jednat spíše o mladší děti, budeme vycházet z jejich vlastní časové potřeby.

Průběh - seznámení účastníků, jak bude daná aktivita vypadat, co se konkrétně bude dělat. Každé setkání bude mít dvě části – hlavní aktivita, doplňující aktivita. Nakonec bude vždy závěrečné hodnocení – zpětná vazba.

Personální zajištění - vzdělávací projekt budou zajišťovat vždy dva pracovníci NZDM Kometa.

2.5.1 1. setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Při tomto setkání bude důležité uvědomění si vztahů mezi vrstevníky a přiblížení spolupráce ve skupině. Neméně důležitá bude také práce s materiálem, která při tomto setkání má mít terapeutický charakter.

Pomůcky

Náčiní pro výrobu keramiky, hlína, miska s vodou, dekorační gáza, podložky.

Motivace

Pro děti bude motivací první poznání práce s keramickou hlinou.

Průběh

Na stole jsou položeny podložky, na každé z nich je nachystaný kus keramické hlíny. Dětem bude vysvětleno, že se jedná o hlinu, která slouží k výrobě keramiky. Toto setkání se však budeme věnovat pouze seznámení s ní a pokusíme se využít její terapeutický charakter.

Děti vyzveme k tomu, aby si každý z nich vzal do rukou hlinu, kterou hnětením postupně propracuje. Vysvětlíme jim, že bude nejlepší, když si ukrojí menší kousek a pak postupně přidávají větší kus, který bude postupně zpracován.

Jakmile si děti důkladně vyzkouší hnětení, vyzkouší si také základní techniky práce s hlinou. Jedná se o vytváření kuliček, válení plátku válečkem, zatočení plátku, dekorování vyváleného plátku, napojování a opětovné rozpuštění hlíny ve vodě.

Během tohoto setkání budou děti povzbuzovány pracovníky k tomu, aby si vzájemně pomáhaly a učily se spolupráci.

Na závěr této aktivity si děti vyrobí cokoli, co je napadne. Při své tvorbě mohou využít již získanou dovednost z prvního setkání. Nakonec si své výrobky vystaví na poličku, kde se nechají schnout.

Doplňující aktivita

Cíl

Cílem této aktivity bude navodit příjemnou atmosféru, uvolnění po vykonané práci a zároveň si uvědomit společnost vrstevníků, kteří se na aktivitě podílejí.

Pomůcky

Židle.

Motivace

Jedná se o poznávací aktivitu „ovocný koš“, při které se děti mohou mezi sebou lépe poznat.

Průběh

Děti budou vyzvány k tomu, aby si vzaly židle a posadily se do kruhu. Jedna z pracovníků si stoupne doprostřed kruhu a pobídne všechny účastníky, kteří mají rádi např. červenou barvu, aby se přemístili na židlích. Kdo zůstane v kruhu, stává se tím, který bude opět vybízet k aktivitě výměny na židlích. Aby se skupina poznala, používají se postupně tematické okruhy – vlastnosti, záliby, barvy, oblíbené jídlo atd. Na závěr se děti usadí kolem kulatého stolu uprostřed místnosti, který poslouží ke společné závěrečné reflexi.

Závěrečné hodnocení

Děti se usadí vedle sebe do kruhu, všechny se pak postupně vyjádří k prvnímu tematickému dni – jak se jim líbila společná práce, co jim bylo příjemné, či nepříjemné, co by se mohlo změnit apod.

2.5.2 2. Setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Clem setkání bude výroba slovanských a romských ozdob dle výběru dětí z předloh přichystaných na stole. Děti si prohlédnou obrázky, které jim poslouží jako vzor pro výrobu náušnic nebo korálků.

Pomůcky

Keramická hlína, miska s vodou, špejle, malá vykrajovátka, váleček.

Motivace

Toto setkání má motivační charakter především ve vlastní volbě výrobku, který si děti postupně pod dohledem pracovníků vyrobí.

Průběh

Každé dítě dostane na nachystanou podložku kousek keramické hlíny, kterou jim pracovníce ukrojí větším dřevěným pravítkem. Uprostřed stolu budou připraveny obrázky s motivy šperků.

Každý si vybere jednu předlohu, podle které bude vyrábět. Většinou se bude jednat o výrobu korálků nebo náušnic, jejichž součástí jsou malé vykrajované tvary.

Pokud některé z dětí zvolí výrobu keramických korálků, pracovníce jim pomůže při vytvoření vnitřní dírky, kterou je pak možné provléci šňůrku popř. šperkařský komponent používaný při výrobě náušnic. Děti si vyrobí části šperku, které pak použijí při dokončování.

Doplňující aktivita

Cíl

Aktivita má cíl v navazování vztahů mezi dětmi.

Pomůcky

Balící papír, pastelky.

Motivace

Motivace spočívá ve společné hře a možnosti využití své fantazie při kreslení a výzdobě namalovaných rukou.

Průběh

Pracovnice děti vyzve, aby zaujaly místo na zemi kolem předem připraveného archu balicího papíru. Uprostřed archu jsou nachystány barevné voskové pastelky. Každý si má vzít jednu pastelku a s její pomocí obkreslit na balicím papíru své obě ruce. Položení pastelky a pohodlné usazení signalizuje ukončení a následné čekání na ostatní, až si své dílo dokončí.

Úkolem aktivity je, aby si děti prohlédly ostatní kresby a postupně začaly vylepšovat obkreslené ruce svého kamaráda. K této činnosti mohou plně využít vlastní fantazie. Důležité je neponičení již namalované kresby. Mohou použít jakoukoliv barvu pro ozdobení/domalování rukou svého kamaráda. Děti mohou využít poznatky z romské a slovanské kultury. Na závěr každý udělá barevnou čáru od svých rukou k rukám druhého. Jakmile jsou všichni spokojeni se svými kresbami a mají je dokončeny, ponoříme se společně do reflexe nad činností. Děti mají za úkol vysvětlit, kam jejich pastelka cestovala, koho si vybrala a proč se tak stalo.⁸⁷

Závěrečné hodnocení

Děti budou vyzvány k závěrečné reflexi dnešního setkání v kruhu. Pracovnice položí otázku, jak se dětem pracovalo, co jim šlo, popř. jestli měly nějaké problémy při práci s hlinou. Poté se také zeptá na doplňující aktivitu. Důležitá bude zpětná vazba a vyjádření dětí, které si samy zhodnotí důležitost a účinnost dané aktivity.

⁸⁷Srov. SLAVÍKOVÁ, V. *Dívej se , tvoř a povídej*. Praha: Portál, 2007. s. 76

2.5.3 3. setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Cílem této aktivity bude seznámení s glazurou a poté její příprava. Pro glazování existuje několik technik, které se používají při opracování již vypáleného výrobku. My však budeme používat techniku, kdy se glazura v prášku ředí s menším množstvím vody.

Pomůcky

Uzavíratelné sklenice, glazura v prášku, voda, delší tyčinky na rozmíchání glazury.

Motivace

Při této aktivitě je pro děti motivací vyzkoušení si zajímavé činnosti. Děti si samy zvolí barvy, které budou chtít používat při dalším setkání, kdy budeme už přímo barvit jejich keramické výrobky.

Průběh

Děti si sednou do výtvarné dílny, kde jsou již na stole připraveny glazury v prášku. Každá glazura je uchována v plastové krabičce. Každý si vezme misku, úkolem bude rozmíchání jedné barvy, která se dítěti líbí. Na začátku jsou děti upozorněny, že se musí mezi sebou vzájemně domluvit, kdo jakou barvu rozmíchá, aby nedošlo k rozmíchání více odstínů najednou. Pracovnice je celou dobu dětem k dispozici, v případě nezdaru jim kdykoliv pomůže. Jelikož půjde o práci, která není příliš náročná, jsou děti vyzvány, aby si všichni společně zaspívali. Zeptá se, jakou písničku mají nejraději, po té všichni začnou zpívat. Jakmile mají všichni svou práci hotovou, následuje společný úklid, sklenice s naředěnou glazurou se uloží na polici v dílně. Poté pracovnice vyzve děti k přemístění do herny, kde si společně zahrají hru.

Doplňující aktivita

Cíl

Cílem aktivity bude navazování vztahů a pomyslné mezikulturní propojení.

Pomůcky

Klubíčko vlny.

Motivace

Motivací bude společný zážitek ze hry.

Průběh

Děti si sesednou do kruhu, každý z nich dostane klubíčko vlny. Pracovnice vyzve první z dětí, aby začalo omotávat klubíčkem vlny kamaráda, nebo více kamarádů najednou, ke kterým cítí své kamarádství, nebo by si ho chtělo vytvořit. Omotává tak dlouho, dokud cítí potřebnost a důležitost těchto vztahů. Jakmile skončí, pokračuje v omotávání další ze skupiny. Pokud se některé z dětí nechce aktivity zúčastnit, zůstane sedět na své židli, nebo si může zaujmout místo uprostřed kruhu. Jakmile jsou vystřídány všechny děti, které si chtěly vázáním vytvořit kontakty s druhými, pracovnice je vyzve, aby sdělily své pocity všem ostatním.⁸⁸

Poté mají děti za úkol se opět rozmotat, ale vše pomoci nůžek.

Na závěr této doplňující aktivity budou děti vyzvány, aby si každý udělal hromádku z nastříhané vlny. Z těchto zbytků si každý vyrobí malou vlněnou panenku, kterou mohou využít jako přívěsek na klíče. K práci se využije také provázek nastříhaný na 4 stejné části, kterým se omotají jednotlivé části tělíčka panenky. Pracovnice vysvětlí postup a budou k dispozici každému dítěti při jeho práci.

Závěrečné hodnocení

Děti si sednou pohodlně na zem, jsou jim kladeny otázky, které se týkají dojmů z tohoto setkání - pocity z práce s glazurou, jak se jim pracovalo a hlavně jaká byla spolupráce ve skupině, jestli se dokázali všichni mezi sebou domluvit a vyjít si vstříc. Tématem diskuze

⁸⁸Srov. SLAVÍKOVÁ, V. *Dívej se, tvoř a povídej*. Praha: Portál, 2007. s. 70

bude také závěrečná aktivita, která měla v dětech probudit touhu po vzájemných vazbách, jaké pocity v nich tato aktivita zanechala.

2.5.4 4. setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Cílem tohoto setkání bude seznámení s glazurou, neboli barvením, již vypáleného výrobku. Důležité je také seznámení s technikou barvení glazurou a nanášení na daný předmět.

Pomůcky

Štětec, misky, barevné glazury, větší mísa s vodou.

Motivace

Pro děti bude motivací zdobení svého vlastního výrobku.

Průběh

Nachystaná a rozmíchaná glazura v miskách poslouží k barvení již vypáleného výrobku. Každé z dětí si vybere vlastní výrobek, který si důkladně umyje v misce s vodou. Jakmile je opět v suchém stavu, může se začít s glazováním.

Děti jsou vyzvány k tomu, aby si každý vybral barvu, kterou bude jako první používat. Pracovnice jim ukážou techniku nanášení. Poté si každý sám zkusí představit, jak asi bude výrobek barevně upravovat.

Každý pracuje sám, jakmile potřebuje jinou barvu, kterou má někdo jiný, poprosí ho o výměnu. Pracovnice jsou opět k dispozici, s každým dítětem pracují individuálně, podle jeho potřeb.

Dětem se také připomene, aby se spodní část výrobku neglazovala, jelikož by při vypalování výrobku došlo k jeho přilepení k plátu ve vypalovací peci.

CD přehrávač a dětské písničky vytvoří příjemnou atmosféru při práci.

Jelikož je tato práce poněkud technicky náročnější, necháme dětem dostatečný prostor k jejich práci.

Kdo má svou práci hotovou, odloží svůj naglazovaný výrobek na ták a uklidí své pracovní místo.

Doplňující aktivita

Cíl

Cílem aktivity bude zapojit myšlení a navodit příjemnou atmosféru ve skupině dětí.

Pomůcky

Velké polštáře k sezení na zemi.

Motivace

Děti si procvičí pozornost, reakce a paměť.

Průběh

Tvoření tohoto setkání je poněkud technicky náročnější, bude tedy zvolena aktivita, která je lehce uvolňující. Pracovnice si s dětmi zahrají slovní fotbal. Hra spočívá v tom, že jeden z hráčů vysloví jakékoliv podstatné jméno a souseď po levici musí vymyslet také podstatné jméno na poslední slabiku. Pokud se hráči nepovede vymyslet slovo, dostává gól a začíná další hru, kdy jako první musí vymyslet podstatné jméno – vykopává.

Doplněním této aktivity je hra, která nese název asociace. Jeden hráč všem ostatním popíše podstatné jméno, které má na mysli. Ostatní se podle popisu snaží uhodnout, o které podstatné jméno se jedná. Pokud je slovo uhodnuto, prvního hráče vymění druhý hráč. Důležité také je, že hráč, který vysvětluje své podstatné jméno, nesmí použít při vysvětlování kořen slova.

Závěrečné hodnocení

Jakmile se dohraje hra a je vše uklizeno, nachystají se děti k závěrečné reflexi. Pracovnice si povídají o technice barvení glazurou, hovoří, jak se dětem pracovalo. Je jim položena otázka, s jakou barvou se jim nejlépe pracovalo a která byla podle nich nejpěknější. Hovoří také o

jejich vzájemné spolupráci, jak vnímaly ostatní kamarády ve skupině, jestli si všichni vycházeli vstříc při půjčování náčiní a glazur.

2.5.5 5. setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Cílem tohoto setkání bude práce s již hotovým vypáleným a naglazovaným výrobkem. Je tedy připraven k další práci, při které si děti dotvoří předem zvolený šperk.

Pomůcky

Navlékací lanko, malé zamačkávací korálky, háčky na náušnice, kleště, spojovací drátky s očkem.

Motivace

Motivací pro děti bude dotvoření si svého výrobku, který bude v konečné fázi vystaven.

Průběh

Děti si vezmou své vyrobené části šperku. Pracovnice se postupně každého zeptá, jaký šperk si vybral pro výrobu. Poté každému rozdá komponenty na dokončení šperku.

Pokud si někdo vybral výrobu korálků, dostane navlékací lanko a zamačkávací korálek. Vysvětlí mu, že si musí nejprve navléknout zamačkávací korálek, který na konci lanka zmáčkne kleštěmi. Potom může navlékat keramické korálky, které se prokládají skleněnými korálky. Jakmile je náhrdelník dost dlouhý, navlékne se opět zamačkávací korálek, který zamáčkne kleštěmi, na konci se vytvoří očko a výrobek je hotov.

Pokud si někdo z dětí vybral výrobu náušnic, pracovnice mu vysvětlí, že si musí náušnice spojit spojovacími drátky, spoje může proložit skleněnými korálky. Na hotové náušnice musí v konečné fázi navléknout háčky, které se navlékají do uší.

Jakmile mají děti své výrobky hotové, jsou vyzvány, aby si své šperky odložily na připravený táb, který je vystlán ubrouskem. Pak společně uklidí pracovní plochu.

Doplňující aktivita

Cíl

Prohloubit smysl pro společnou práci a promíchat romskou a slovanskou kulturu v lehké odpočinkové aktivitě.

Pomůcky

Staré noviny a časopisy.

Motivace

Motivací bude možnost společného prožitku, spontánní hra.

Průběh

Děti si sednou do kruhu, uprostřed jsou nachystány noviny a časopisy. Děti mají za úkol vzít si malou hromádku papírů a pak postupně po jednom, jak na ně přijde řada, tyto noviny a časopisy trhat na malé kousky. Toto trhání připomíná dávný zvyk draní peří, při kterém si kdysi ženy povídaly nejrůznější příběhy. Úkolem dětí je, aby také při trhání papírků každý z nich řekl malý příběh, zážitek nebo jakýkoliv postřeh z kultury, ze které pochází. Jakmile mají děti natrhány všechny papírky, na povel je všichni vyhodí nad hlavu a nechají volně padat k zemi. Nakonec všichni společně papírky posbírají a uklidí do připravených pytlíků.⁸⁹

Závěrečné hodnocení

Po závěrečném úklidu pracovníce děti vyzvou, aby si ještě na chvíli sedly do kruhu. Mohou využít připravené polštáře, které slouží k sezení na zemi. Dětem bude položena otázka, jak se jim setkání tohoto dne líbilo. Zúčastněné děti se mohou také vyjádřit, jestli aktivity naplnily jejich očekávání, popř. co by chtěly změnit. Volný průběh diskuze může být přínosem jak pro pracovníky, tak pro děti, které se aktivit účastní.

⁸⁹ Srov. SLAVÍKOVÁ, V. *Dívej se, tvoř a povídej*. Praha: Portál, 2007. s. 93

2.5.6 6. setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Jelikož děti mají své výrobky již hotovy a čeká je společná výstava, která bude uskutečněna ke dni matek, cílem setkání bude vytvoření plakátu. Tento plakátek má upozornit ostatní děti a mládež, které navštěvují NZDM na chystanou výstavku.

Pomůcky

Velký arch obyčejného balicího papíru, barevné papíry, pastelky, fixy, lepidlo, nůžky.

Motivace

Motivací bude společná práce na výrobě plakátu, který poukáže na jejich snahu a tvořivost.

Průběh

Na zemi bude rozprostřen velký arch balicího papíru. Úkolem dnešního setkání bude vyrobit plakát, který upoutá okolí k jejich výstavě. Děti mají k dispozici pastelky, barvy, štětce, lepidlo a nůžky. Při této práci bude opět velmi důležitá schopnost spolupráce a komunikace ve skupině. Děti si mezi sebou zvolí jednoho velitele, který se stane hlavním výtvarníkem, jehož úkolem je komunikace se skupinou. Všichni zúčastnění se mezi sebou dohodnou, jak by měl plakát vypadat. Pracovnice jim doporučí několik postupů a technik, které mohou využít při práci. Jakmile se skupina domluví na zvolené podobě plakátu, hlavní výtvarník jednotlivě rozdělí práci mezi ostatní. Někdo může stříhat písmenka, jiný je zas může lepit, další vystříhávat obrázky, kterými se ozdobí plakát. Jakmile má každý svůj úkol, pracovnice budou s každým individuálně pracovat a pomáhat mu při jeho výtvarné činnosti.

Jelikož dětem na výstavě záleží a chtějí plakátem zaujmout okolí, využijí tolik času, kolik budou potřebovat.

Každý, kdo má svou práci vykonanou, odloží výtvarné potřeby a bude vyzván, aby se si sedl ke stolu, kde jsou nachystány čtvrtky papíru, na které bude malovat jednoduché motivy. Z vyzdobených čtvrtek vytvoříme pozvánky, které rozešleme těm, které chceme na výstavu pozvat. Jakmile máme hotovo, uklidíme společně po sobě pracovní místo a sedneme si opět do kruhu k závěrečné aktivitě.

Doplňující aktivita

Cíl

Jelikož dnešní setkání bylo jak technicky, tak časově náročnější, jako závěrečnou aktivitu pracovnice zvolí odpočinkovou hru, jejímž cílem je rozvoj postřehu a pozornosti.

Pomůcky

Velké polštáře k sezení na zemi.

Motivace

Tato hra má rozvíjet schopnost pozornosti. Zúčastněným dětem bude vysvětleno, že půjde o uvolňovací hru, při které musí sice dávat pozor, ale na druhé straně si u ní všichni odpočinou.

Průběh

Všichni si sednou pohodlně do kruhu, pokrčí nebo natáhnou nohy. To vše záleží na tom, jak se komu pohodlně sedí a jak se zrovna cítí. Děti se rozpočítají od jedničky až po posledního hráče. Pracovnice je vyzve, aby tleskaly rukama o stehna a při tom po jednom vyvolávaly druhého hráče. Např. jedna, jedna, tři, tři; hráč, který má číslo tři pokračuje tři, tři, pět, pět a tak pokračují vždy další a další, dokud se někdo z hráčů nesplete. Vyhrává ten, který se ani jednou nesplete a zůstane ve hře.

Závěrečné hodnocení

Po ukončení závěrečné aktivity následuje zhodnocení dnešního setkání, co se jim líbilo, co ne, jak se jim spolupracovalo ve skupině, zda se jim zdál úkol srozumitelný a věděly, jaký je jejich úkol. Budou také požádány o zhodnocení závěrečné aktivity.

2.5.7 7.setkání

Hlavní aktivita

Cíl

Cílem dnešního setkání bude příprava výstavky, kterou si děti připraví ke dni matek. Pracovnice dají dětem průchod volné tvorby a hlavně bude kladen důraz na jejich fantazii.

Pomůcky

Menší stůl, ubrus, špendlíky, motouz

Motivace

Pracovnice s dětmi nachystají všechny jejich výrobky, ke kterým přidají popisek. Motivací bude vystavení vlastnoručně vyrobených šperků.

Průběh

Děti se seskupí do výtvarné dílny, kde se s nimi pracovnice dohodnou, jak výstavku společně připraví. Všichni společně nachystají menší stolek pod okno, který vyzdobí žlutým ubrusem. Záměrně bude zvolen jednobarevný ubrus, aby se výrobky dětí na něm hezky vyjímalý.

Děti si dají své výrobky na stolek a ke každému, pokud chtějí, dají kartičku se svým jménem a přišpendlí ji k ubrusu.

Jakmile mají své výrobky uloženy na stolku, společně natáhnou kolem oken silnější motouz, na který připnou kolíčky na prádlo. Na tyto kolíčky připevní děti panáčky z ubrousků, které budou vyrábět při dnešní doplňující aktivitě. Jakmile je vše připraveno, shromáždí se děti do kruhu k doplňující aktivitě.

Doplňující aktivita

Cíl

Cílem doplňující aktivity je výroba panáčků k výzdobě okna místnosti, ve které bude výstavka dětí.

Pomůcky

Malé pěnové kuličky, jemné ubrousky, barevné bavlnky, tenký provázek

Motivace

Motivací bude hezky vyzdobené okno dokreslující výrobky na výstavce.

Průběh

Děti si sednou kolem kulatého stolu, na kterém budou nachystány všechny potřeby pro výrobu panáčků z ubrousku.

Každému z dětí pracovníce rozdá ubrousek a pěnovou kuličku. Úkolem bude uložení kuličky doprostřed ubrousku a přetáhnutí jí ubrouskem a nakonec podvázání kuličky, která bude sloužit jako hlavička, bavlnkou. Hlavička je vyrobená, směrem dolů visí šatičky. Panáček je hotov. Hlavičku podvážeme ještě jednou nitkou a přivážeme na připravený tenký provázek kolem oken. Ještě předtím, než si děti své panáčky na provázek naváží, mohou si je podle své fantazie vyzdobit. Kolem okna budou viset barevní panáčci, kteří ozdobí výstavku připravovanou dětmi.

Jelikož je dnešní setkání poslední, připraví si pracovníce ještě jednu menší aktivitu. Jedná se o vyplnění smajlíkového dotazníku, který dostanou děti k dispozici. Děti budou mít připraveny také papíry a pastelky, aby mohly namalovat nejhezčí zážitek tohoto projektu. Obrázek se přiloží k celkovému vyhodnocení projektu do určené složky a bude k dispozici při nahlédnutí.

Závěrečné hodnocení

Pracovnice vyzvou děti, aby si sedly do kruhu a zeptají se jich, jak se jim dnešek líbil. Nechají vyjádřit všechny, kteří chtějí hovořit o svých pocitech. Na závěr se také zeptají, jak hodnotí celkově společná setkávání, která měla za úkol vytvořit vztahy mezi dětmi a odstranit mezikulturní bariéry.

2.6 Personální zajištění projektu

Na projektu se budou podílet dvě pracovnice, jedna je vedoucí pracovnící střediska a druhá pracovnice v sociálních službách. Vedoucí střediska bude mít na starosti chod celého projektu, sociální práci s klienty a připraví závěrečné aktivity. Pracovnice v sociálních službách se bude starat o tvoření s keramickou hlinou.

Obě pracovnice budou spolupracovat, připravovat program a celkově závěrečně hodnotit. Vedoucí pracovnice napíše závěrečnou zprávu k projektu. Pracovnice v sociálních službách napíše výstup ke každé uskutečněné aktivitě. Veškerá dokumentace k projektu se uloží do složky, která je k dispozici v kanceláři střediska.

2.7 Technické zajištění projektu

2.7.1 Keramická hlína

Keramickou hlinu použijeme nejen k práci a tvorbě, bude také důležitá pro uvědomení si schopnosti pracovat s hlinou, vyzkoušet si její terapeutický charakter a nakonec možnost vytvoření vlastního výrobku.

2.7.2 Glazury

Glazury budou potřebné k barvení vypálených výrobků. Je potřeba zakoupit celkem šest glazur, aby měly děti na výběr z více barev. Důležitý je rozvoj jejich fantazie, důraz bude kladen na barevné sladění výrobků.

2.7.3 Výtvarné potřeby

Výtvarné potřeby se budou používat jak při práci s keramickou hlinou, tak v závěrečných aktivitách. Nakoupí se dostatečné množství potřeb, abychom se mohli plně věnovat aktivitám, které budou z větší části výtvarně zaměřeny.

2.7.4 *Bezpečnost práce*

Jelikož budou děti pracovat s různým materiálem, který by mohl při nedodržování pravidel poškodit jejich zdraví, budou klienti hromadně proškoleni o bezpečnosti práce. Toto seznámení s pravidly podepíší na předem připravený formulář.

2.8 *Rozpočet projektu*

Účel	Suma v Kč
Keramická hlína	100
Glazury	400
Výtvarné potřeby	500
Celkem	1000

Keramická hlína

Kostka keramické hlíny – postačí jedna, dostatečně pokryje výrobu šperků.

100 Kč

Glazury

Glazury - 6 barev

6 x 67 = 402 Kč

Výtvarné potřeby

Balící papír, temperové barvy, štětce, tvrdé papíry, korálky, komponenty k výrobě šperků, lepidlo, nůžky, bavlnky, vlna.

Pomůcky budou zakoupeny v hodnotě 500 Kč. Tato částka by měla pokrýt veškeré potřeby pro využití při aktivitách.

Celkem

Součet - keramická hlína, glazury, výtvarné potřeby – celkem 1000 Kč.

Závěr

Tento bakalářský projekt vznikl jako vzdělávací program Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Kometa, které je součástí Charity Český Těšín. Projekt je členěn do několika částí, díky kterým je možné přehledně získat povědomí o činnosti Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Kometa, jenž má v síti sociálních služeb města Karviná svou historii. První část se zaměřuje na charakteristiku nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Kometa, věnuje se sociálně patologickým jevům, se kterými se setkávají pracovníci střediska v kontaktu s klienty, uvádí ekonomickou situaci střediska. Druhá část je zaměřena na samotný projekt, jehož úkolem je nabídka aktivit s preventivním charakterem, a na tvorbu keramiky, po které je ze strany klientů dlouhodobá poptávka.

Cílem bakalářského projektu bylo přiblížit dětem jejich vlastní kulturu, naučit je toleranci k druhým a vytvářet si vztahy s vrstevníky. Důležitou součástí je hledání jejich vlastní identity a vytvoření prostoru pro vyjádření sám sebe. V projektu jsem využila aktivity, jejichž cílem je rozvinout pozitivní vztahy mezi dětmi účastnících se aktivit.

Projekt je možné úspěšně zrealizovat, jelikož vychází z potřeb dětí navštěvujících středisko. Důležitou součástí projektu jsou návazné aktivity, které předcházely vzniku projektu a jeho samotná návaznost a udržitelnost.

Věřím, že tento projekt bude přínosem pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kometa a aktivity, jež nabízí, se stanou vhodnou příležitostí k setkávání mezi dětmi a pracovníky.

Použitá literatura:

ÚRADNÍKOVÁ, Irena. DÍČIKOVÁ Alena. *Vnitřní pravidla (koncepce metodika) Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež „Kometa“*. Karviná: 2012. 150 s.

ÚRADNÍKOVÁ, Irena. *Projekty NZDM Kometa 2011-2012*. Karviná: 2012.

ÚRADNÍKOVÁ, Irena, DÍČIKOVÁ, Alena. *Metodika NZDM Kometa pro pověřené osoby k výkonu sociálně právní ochraně dětí*. Karviná: 2012.

ÚRADNÍKOVÁ, Irena. *Projekty NZDM Kometa 2011-2012*. Karviná: 2012.

DÍČIKOVÁ, Alena. *Výstupy k akcím Nizkoprahového střediska pro děti a mládež Kometa*. Karviná: 2011- 2012.

COLOROSOVÁ, Barbara. *Krizové situace v rodině*. Vyd. 1. Praha: Euromedia Group, 2008. 238 s. ISBN 978-80-249-1027-7

ČESKÁ ASOCIACE STREETWORK, *Pojmosloví nizkoprahových zařízení pro děti a mládež*. Praha: ČAS, 2008.

HERZOG, Aleš. *Kontaktní práce*. Praha: ČAS, 2008.

HOŘÍNEK, Martin. *Vnitřní dokumenty NZDM Kometa - financování*. Český Těšín: Charita Český Těšín, 2012.

KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 336 s. ISBN 978-80-7367-871-5

MATTISON, Steve. *Jak se dělá keramika*. Vyd. 1. Bratislava: Alias Press, 2004. 224s. ISBN 80-7209-599-4

MATOUŠEK, Oldřich, KROFTOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 335 s. ISBN 80-7178-226-2

NEČAS, Ctibor. *Romové v české republice včera a dnes*. Vyd. 4. Olomouc: UP Olomouc, 1999. 127s. ISBN 80-7067-952-2

NEŠPOR, Karel. *Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami*. Vyd. 1. Praha: Sportpropag, 1996. 123 s.

SLAVÍKOVÁ, Vladimíra. *Dívej se, tvoř a povídej!* Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 194 s. ISBN 978-80-7367-322-2

VYKOPALOVÁ, Hana. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: UP Olomouc, 2002. 153 s. ISBN 80-244-0337-4

Elektronické zdroje

Klíče pro život [online].c2013 [cit.2013-10-04]. Dostupné z WWW.<http://www.nidm.cz/projekty/realizace-projektu/klice-pro-zivot/multikulturni-vychova/realizace/multikulturni-vychova>

Výroční zpráva Charity Český Těšín [online].c2013 [cit.2013-10-04]. Dostupné z <http://ceskytesin.caritas.cz/ke-stazeni/?page=2>

Charita Český Těšín [online].c2013 [cit.2013-09-04]. Dostupné z <http://ceskytesin.caritas.cz/charita/>

Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. [online].c2013 [cit.2013-09-04]. Dostupné z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=62334&nr=108~2F2006&rp=15#local-content>

Vyhláška 505/ 2006 Sb. [online].c2013 [cit.2013-09-04]. Dostupné z http://www.sagit.cz/pages/uztxt.asp?tema_id=1145&cd=160&typ=r&refresh=yes&det=&lev=elid=590950&datumakt=1.6.2010&full=y

Drogy [online].c2013 [cit.2013-07-04]. Dostupné z <http://drogy.hu.cz/page3.htm>

Pracovní skupina NZDM a Streetwork MSK [online]. c2011, [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.nzdm-street-msk.estranky.cz/clanky/skupina-streetwork/terminy-setkani-streetwork/vanocni-setkani-obou-skupin-13.12.2012-v-nzdm-michala-magone-ostrava.html>

Oficiální stránky města , Karviná [online]. c2013, [cit. 2013-04-07]Dostupné z: http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/magistrat/struktura/OR/U%20n%C3%A1s%20vy%C5%99%C3%ADd%C3%ADte%20%28%C5%BEivotn%C3%AD%20situace%29/situace_289

Informační portál OSPOD [online]. c2013, [cit. 2013-04-07] Dostupné z:
<http://www.ospod.cz/>

Česká asociace streetwork [online]. c2013, [cit. 2013-04-12], Dostupné z:
http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=152&site=cas

Seznam použitých zkratek

NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

OSPOD - odbor sociálně právní ochrany dětí

MŠMT – ministerstvo školství a tělovýchovy

NIDM – národní institut dětí a mládeže

ČAS – česká asociace streetwork

MSK - Moravskoslezský kraj

PS - pracovní skupina

Seznam příloh

Příloha 1 - Financování rok 2011 - tabulka

Příloha 2 - Financování rok 2012 - tabulka

Příloha 3 - Pravidla pro výtvarnou dílnu

Příloha 4 - Proškolení BOZP

Příloha 5 - Dotazníky klientů k projektům

Příloha 6 - Dotazník pro evaluaci vzdělávací programu – Poznejme se navzájem

Příloha 7 - Pravidla střediska

Příloha 8 - Práva střediska

Příloha 9 - Etický kodex NZDM

Příloha 1 – financování rok 2011

2011		
	Požadovaná částka	Skutečná částka
MPSV Provoz	1 100 000	800 000
MSK „Aktivitou k prevenci“	50 000	0
Magistrát města Karviná „Kdo si hraje nezlobí“	100 000	5 000
Magistrát města Karviná „Vím proč“	50 000	15 000
Magistrát města Karviná „Kometa nad Karvinou“	200 000	40 000
Magistrát města Karviná „Poznej své kořeny, poznej sebe a pak pochopíš okolí“	20 000	0
Nadace OKD „S Karvinskou Kometou za hranice všedních dnů“	70 000	85 000
Nadace pro radost	30 000	0

Příloha 2 – financování rok 2012

2012		
	Požadovaná částka	Skutečná částka
MPSV - MSK	1 100 000	700 000
Aktivitou k prevenci	35 500	35 500
Magistrát města Karviná -Karvinská Kometa	150 000	60 000
Fond volného času dětí „Kdo si hraje nezlobí“	80 000	0
Fond prevence kriminality	45 000	10 000
Nadace OKD – Kometa v Karviné	175 000	0
Nadace pro radost „Kdo si hraje nezlobí“	20 000	0

Příloha 3 - Pravidla pro výtvarnou dílnu

1. Před příchodem do dílny se nahlásím pracovníkovi, který má dnes službu.
2. Dílnu využívám k tvoření a výtvarným aktivitám.
3. Pokud je dílna prázdná a neprobíhají zde řízené aktivity, mohu ji využívat k vlastním výtvarným aktivitám, doučování nebo pohovorům s pracovníky.
4. Neničím potřeby dílny ani vybavení.
5. Uklízím si po sobě.

Příloha 4 - Proškolení BOZP k projektu – Poznáváme se navzájem

Dnejsem byl seznámem s bezpečnostními pravidly práce při tvořivých dílnách.

Byl jsem poučen o těchto pravidlech:

1. Nebudu manipulovat s ostrými nástroji bez dozoru pracovníka, pokud chci použít .tento nástroj, vždy přivolám pracovníka, který má službu v dílně.
2. Využívám pouze své pracovní místo.
3. Při práci s keramickou hlinou a barvami používám ochranný oděv nachystaný v dílně.
4. Vždy dodržuji pokyny pracovníka majícího službu.
5. V keramické dílně používám obuv, která mě chrání proti uklouznutí.
6. Nepožívám žádný materiál .

Příloha 5 - Smajlíkový dotazník sloužící k evaluaci pobytových akcí, nebo jednodenních besed.

Dvoudenní akce:

- Líbila se Ti tato pobytová akce?

- Líbily se Ti nabízené aktivity – hry?

- Jak bys hodnotil(a) stravu?

- Jaký byl dle Tvého názoru přístup pracovníků?

- Můžeš nám prosím namalovat na přiložený papír Tvůj nejhezčí zážitek , který jsi zde na pobytu zažil?:-)
- Pokud chceš, můžeš pod smajlíky cokoli dopsat, např. co se Ti nelíbilo, co bys změnil, nebo co se Ti právě hodně líbilo.

Děkujeme☺

Příloha 6- Dotazník k evaluaci vzdělávacího projektu – Poznáváme se navzájem.

- Jak se Ti líbilo naše vzájemné setkávání?

- Byl jsi spokojen s náplní projektu?

- Pracovalo se Ti dobře ve skupině?

- Byl jsi spokojen s přístupem pracovníků?

- Jak se Ti líbily závěrečné aktivity u každého setkání?

- Můžeš nám prosím namalovat na přiložený papír Tvůj nejhezčí zážitek , který jsi zde při setkávání zažil?:-)

- Pokud chceš, můžeš pod smajlíky cokoliv dopsat např. co se Ti nelíbilo, co bys změnil, nebo co se Ti právě hodně líbilo.

Děkujeme😊

Příloha 7 - Pravidla střediska

Jestli zde chceš být, měl bys pravidla Komety ctít:

- Uklízím po sobě.
- Neurážím zde nikoho.
- Líbání a objímání si nechám na ven.
- Neničím zde věci, které slouží všem.
- Nemluvím vulgárně.
- Neberu, co není moje.
- Nikomu se zde neposmívám.
- Neperu se.
- Nezápasím.
- Nekouřím zde.
- Nepiji zde alkohol.
- Neužívám zde drogy.

Pokud tato pravidla nebudeš ctít, budeme se muset s Tebou dočasně nebo natrvalo rozloučit.

Příloha 8 - Práva klientů střediska:

Zde ve středisku máš právo:

- Zůstat v anonymitě.
- Využívat všech služeb bez rozdílu pohlaví, rasy, náboženského vyznání nebo sexuální orientace.
- Svobodně se rozhodnout – využívat danou aktivitu.
- Vybrat svého klíčového pracovníka.
- Stěžovat si.
- Řešit svou životní situaci podle svého uvážení a rozhodnutí.
- Zhodnotit řešení své situace.
- Seznámit se s dokumentací týkající se mé osoby.
- Ukončit službu bez udání důvodů.
- Rozhodnout se říci NE.
- Být informován.
- Mýlit se.
- Kdykoliv během otvírací doby přijít a odejít.

Příloha 9 - Etický kodex České asociace streetwork⁹⁰

Etický kodex pro nízkoprahové sociální služby (terénní programy, kontaktní centra a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež) vychází z etického kodexu sociálních pracovníků, se zaměřením na sociální pracovníky KC, NZDM a pracovníky terénních programů (dále jen sociální pracovník). Jedná se o obecný dokument, který je závazným pro všechny individuální a skupinové členy ČAS.

1. Etické zásady obecně

- 1.1 Nízkoprahové sociální služby jsou založeny na hodnotách demokracie a lidských práv, které jsou vyjádřeny v Listině základních práv a svobod. Dále se řídí zákony České republiky.
- 1.2 Sociální pracovník ctí jedinečnost každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, mateřský jazyk, věk, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení a bez ohledu na to, jak se podílí na životě celé společnosti.
- 1.3 Mezi základní hodnoty řadíme práva jedinců na soukromí, důvěrnost, sebeurčení a autonomii. Tyto principy se uplatňují v profesním přístupu pracovníků.
- 1.4 Právo každého jedince na seberealizaci v rámci programu je nezpochybnitelné, pokud nedochází k omezení takového práva u druhých osob.
- 1.5 Zařízení usiluje o vysokou odbornou úroveň, přičemž poskytuje pouze takové služby, které naplňují standardy vztahující se k nízkoprahovým sociálním službám.
- 1.6 Nezbytnou podmínkou etického přístupu je dobrá vůle pomáhat na základě znalostí, dovedností a zkušeností jednotlivcům, skupinám a komunitám při jejich rozvoji a při řešení konfliktů se společností.
- 1.7 Profesionální odpovědnost (v rámci pracovně právního vztahu) má prioritu před osobními zájmy.

⁹⁰ Česká asociace streetwork, [online]. c2013, [cit. 2013-04-12], Dostupné z: http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=152&site=cas

2. Etické zásady ve vztahu ke klientům

- 2.1 Pracovník respektuje uživatele služeb jako partnera se všemi právy a povinnostmi, včetně zodpovědnosti za svůj život.
- 2.2 Pracovník jedná tak, aby nebyla poškozována důstojnost a lidská práva uživatelů služeb.
- 2.3 Pracovník přistupuje se stejným úsilím a bez jakékoliv formy diskriminace ke všem uživatelům služeb.
- 2.4 Pracovník shromažďuje pouze informace nezbytně nutné pro poskytování služeb. Chrání klientova práva na soukromí a důvěrnost jeho sdělení. Je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se vztahují k uživatelům služeb.
- 2.5 Pracovník předchází závislosti uživatele na službě.

3. Etické zásady ve vztahu k zaměstnavateli

- 3.1 Pracovník plní odpovědně povinnosti vyplývající ze závazků k svému zaměstnavateli.
- 3.2 Pracovník se podílí na vytváření prostředí, které umožňuje naplňování zásad tohoto kodexu.
- 3.3 Pracovník se podílí na ovlivňování pracovních postupů s ohledem na co nejvyšší úroveň služeb.

4. Etické zásady kolegiality

- 4.1 Pracovník respektuje znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků. Vyhledává a rozšiřuje spolupráci s nimi a tím zvyšuje kvalitu poskytované služby.
- 4.2 Pracovník respektuje rozdíly v názorech a praktické činnosti kolegů a ostatních odborníků. Přípomínky k nim vyjadřuje na vhodném místě a vhodným způsobem.

5. **Etické zásady odbornosti a povolání**

5.1 Pracovník dbá na udržování a zvyšování profesní prestiže. Upozorňuje vhodným způsobem na prokazatelně nekvalitní a neodborné poskytování služeb.

5.2 Pracovník usiluje o zvyšování odborné úrovně své práce a celoživotní prohlubování kvalifikace.

5.3 Pracovník si je vědom profesních hranic.

6. **Řešení etických otázek**

6.1 Pracovník reflektuje etické otázky spojené s výkonem profese. Usiluje o jejich řešení za využití standardních prostředků. Závažné etické otázky postupuje k řešení v rámci externí supervize. Každý člen týmu má mít možnost diskutovat a analyzovat tyto problémy ve spolupráci se všemi stranami, kterých se problém týká.

Anotace

Jméno a příjmení:	Irena Úradníková
Katedra:	Katedra křesťanské výchovy
Vedoucí práce:	Mgr. Helena Poslíšilová, Ph.D.
Rok Obhajoby:	2013
Název práce:	Vzdělávací program pro Nízkoprahové zařízení dětí a mládeže Kometa - Poznáváme se navzájem
Název práce v Angličtině:	Educational programme for a low-threshold facility for children and youths Kometa - Get to know each other.
Anotace práce:	Tato bakalářská práce se zaměřuje na hledání kulturní identity, pomáhá vytvářet sociální kompetence mezi klienty střediska a své aktivity směřuje na rovinu prevence. Cílem bakalářské práce je vytvoření projektu, který pomocí tvořivých aktivit zaměřených na keramiku bude působit jak v preventivní oblasti, tak v oblasti vztahové. Projekt je určen nízkoprahovému zařízení pro děti a mládež Kometa.
Annotation:	This thesis is focused on the search for cultural identity, help to create social competencies among clients of the Centre and its activities are directed to the prevention. The aim of the thesis is the project that uses creative activities focused on ceramics and it will work both in prevention and in relationships. The project is intended for children and youth in the low – threshold device called Kometa.
Keywords:	low – threshold device, target group, freetime activities, ceramics, client

Klíčová slova:

Nízkoprahové zařízení, cílová skupina, volnočasové aktivity, keramika, klienti